AKATALPA

Aralık 2026 – Sayı 324 – Yıl 27 Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi ISSN 1305 - 7685

Ozan ÖZTEPE

ÇARE SARIGÜL

Ç'yi silip F yazınca başladı curcuna

Mayıs güneşinin onurlandırdığı
Gül Çıkmazı'nın tenha köşesinde
Eski Tekel müdürlerinden
Fevzi'fendinin yeni boyalı bahçe duvarı…

Görür görmez duvardaki yazıyı
açtı ağzını bastı yaygarayı
Ayağından hiç çıkmayan
belki de bacaklarına yapışık
mavi-beyaz picaması belirdi
dev bir Yunan bayrağı gibi balkonda
Allaaaaah dedi
bin belanızııı…

Bin göz
bin kulak
kesildi
pencereleri perdeleri mahallenin
halı yıkayan eller durdu
turşu kuran eller durdu
kazak ören…

İpinde mi
mahalleli veletlerin
hopitirinam hopitirinam…
dönsün dünya
goygoya devam

Çıksa bi gün o picama ayaklardan
Dönse gençlik ateşi pazulara
Belirse gözlerindeki alev tekrardan
Ah nelere kadir Fevzi'fendi
Yıkacak perdeyi
eyleyecek viran

Arzu KARADAĞ

YAŞIYORUZ İŞTE KÂĞIT ÜSTÜNDE

tut ki ölmek nedir diye sordular sana
bir anda ölmez insan ya!
ağrılar artar önce, sızılar kalbinde
ahlar artar, vaylar, vahlar
ağır ağır ölur insan, acıyla
yaşayarak, ayakta!

güzel rüyalara döner, geçmiş ve uzaktakiler
bir evi özler, bir eli, bir yüzü
hasret kaçırır insanın içine ölümü
bir anda ölmez insan
usul usul sarar küfü

toplanır bağrına, her sabah umut,
her gece, yollar aklına
yaşayarak ölür ayakta
beklerken misal bir ağacın dallanmasını
bir gülün tomurcuklanmasını
bir yaranın kurumasını
beklemek uzatır
hasret kaçırır insanın içine ölümü

ağır ağır ölür insan
yaşayarak, ayakta!

2026, Berlin

Ekrem Acar, Gülçin Yağmur Akbulut, Hüseyin Alemdar, Serap Aslı Araklı, Fatma Aras, Cansu Aydın, Naci Bahtiyar, Ali Asker Barut, Atnan Başkesen, Eylem Hatice Bayar, Dilek Bayram, Hüseyin Boğurcu, Tahir Musa Ceylan, Cemile Çakır, Âba Müslim Çelik, Fuat Çiftçi, Ramis Dara, Ejder Demir, Ahmet Şerif Doğan, Hasan Efe, Orhan Emre, Veli Erdem, Barış Erdoğan, Şerif Erginbay, Mehmet Genç, Gizem Ece Gönül, Nursel Güler, Müjdat Güven, Nihan Işıker, Gülsüm Işıldar, Erhan İksamuk, Sinan Kaban, Ayşe Şafak Kanca, Erkan Kara, Selami Karabulut, Arzu Kaya, Ertuğrul Kaya, Oğuz Kayra, Nevzat Konşer, Mustafa Oğuz, Yahya Oğuz, Emin Orhan, Uygur Orhan, Seher Özkök, Mehmet Rayman, Onur Sakarya, Mirza Şahin, Ramazan Teknikel, Yeprem Türk, Barış C. Yıldırım, Necip Yıldız.

ŞİİR VE ŞAİRDE "ÇERÇEVE ETKİSİ"

Hasan EFE

Geniş anlamı olan bir sözcüktür çerçeve.

Günlük yaşamda ilk akla gelen resim, fotoğraf ya da herhangi bir görsel ve belgenin korunup görünmesi için dört parçalı bir tahta ya da metal çubukların eşit olarak bir araya getirilmesiyle oluşan kare, dikdörtgen şeklinde bir nesnedir.

Bunun önü açık, bazı durumlarda camla kapalı olabilir.

Aynalar da bir çerçeve içine alınabileceği gibi bir alışveriş merkezinin vitrininde de kullanılır.

Bazen oval veya daire şeklindedir çerçeveler.

Kendisi ile oluşturduğu alan dışına bir sınır koyar.

Çerçeveyle salt nesneler değil düşünce, duygu ve davranışlarımız da sınırlanır. Bu sınır soyuttur.

Her alanda işlevseldir.

Ailede; anne ile baba arasında, çocuklarla anne baba; iş yerinde yönetimle çalışanlar, alışverişte satıcıyla alıcı; üretici ile tüketici arasında bir çerçeve vardır.

Bilim ve sanat da bir çerçeve koyar kendilerine.

Çerçevelemenin en hoşa gideni anılardır.

Çocukluk, evlilik, iş yaşamındaki başarılardan elde edilen ödül, diploma, başarı, onur, takdir ve katılım belgeleri…

Varoluş amacıdır bu.

"Ben başardım, bu başkaları tarafından da kanıtlandı, siz de görün bu başarıyı…" diyerek nesnel bir çerçeveyle (duvardaki diploma, resim vb) soyut bir çerçeve (duygu, his, mutluluk) oluştururuz zihinlerde.

Bir diploma ve başarı belgesini gördüğümüzde zihnimiz aktifleşir. Önce duygular sonra düşünceler harekete geçerek davranışlarımızı etkiler bu durum.

Okuduğumuz roman, öykü, şiir, deneme; bakıp gördüğümüz resim, karikatür, mozaik; izlediğimiz bir film ya da tiyatro için de geçerlidir.

Mecaz anlamı da vardır çerçevenin. Sözgelimi sağlık alanındaki tartışmalarda uzmanlar, "Ağrı, her ne kadar nöropsikobiyolojinin konusu olsa da biz bunu biyoloji ile sınırlayalım / çerçeveleyelim," dediğinde gerçek anlamda çerçeve değil mecaz anlamda bir çerçeveden söz etmiş olurlar.

Kısaca çerçeve; hukuk, ticaret, sosyoloji, basın yayın, terapi, psikoloji, sinema gibi bir çok alanda kendine yer açar.

Bu kavram sosyal psikolojide bir terimdir.

konunun dayanağı psikoloji ve sosyoloji olmasına rağmen biz çerçeve etkisini şiir-şiir kitabı üzerinde ele alacağız.

"Çerçeve etkisi" kavramı üzerindeki çalışmalar Herp Simon ile başlamış. Londra Üniversitesindeki çalışmalarıyla da Benedetto De Martino sürdürmüştür. Bu araştırmalar her ne kadar pazarlamayla ile ilgili olsa da uygulanabilirliği her alanda görülmektedir.

Çerçeve etkisi, farlı şekillerde çerçevelenen aynı soruya karşılık olarak farklılığa işaret eder. (1. Sf. 260)

Biz herhangi bir şey yaparken istediğimiz kadar bilinçli, gerçekçi ve rasyonal kararlar aldığımızı düşünsek de birçok şeyi bilinçaltı yapar. Çünkü bilinçaltının işlevi elli, altmış, yüz yıl gibi bir zaman sürecinde oluşan bir şey değil. Bu, insanlığın evrimleşmesiyle ilgili olduğu için bizim genlerimize yerleşmiş şeyler bilinçli olarak işlemez. Bu durumda devreye ilk giren duygularımızdır.

Yapacağımız işler, evlilik kararları ve çalışmalarımızı yöneten aslında bilinçaltıdır.

Evrim sürecinde beynimiz farklılıklardan değil, benzerliklerden hoşlanmıştır.

Benzerlikler seçimlerimiz konusunda asıl değişkendir.

Örneğin uzun yıllar İkinci Yeni şairlerinin şiirlerini okuyup onlarla ilgilenen bir okur halk edebiyatı türünde ürünler veren bir şairden hoşlanmayabilir.

Yani onun beğenisi hemen değişmeyecektir.

Bunu şu örnekle açalım.

Bir şiir kitabının yüzde doksan satması bunun yararlı olduğu anlamına mı gelir? Bu onun iyi bir şair olduğunu mu getirir?

Soruyu başka türlü soralım,

Şiir kitabının yüzde on satması onun kötü bir şair olduğunun kanıtı mıdır?

Dikkat edilirse şiir kitabı aynı, sorunun soruluş şekli farklı.

Burada öne çıkan durum okur beyninde olup bitenler.

Her iki durumda beynin duyguları işlevlendiren organı (amigdala), hem de bilgileri işleyen bölge (prefrontal korteks) aktifleşir.

Akla yatkın ve mantıklı karar verenlerin beyinlerindeki bilgi işleme bölgesi daha canlanır. Böylece bu bölge duyguları harekete geçiren alanı etkiler. Okur ister mantıklı, ister mantıksız bir yanıt versin, amigdala (duygular; sevgi, nefret, güzel, çirkin…) bağımsız olarak devreye girip aktifleşir.

Çoğumuz okuduğumuz bir şiirden etlenip duygusal tepki verebiliriz. Kimimiz, bu güzel bir şiirdir, kimimizse kötüdür diyerek amigdalayı (duyguları; güzel, çirkin iyi, kötü) işlevselleştirir.

Böylece zihnimizde bir sınırlama başlar.

Bu da çerçevelemedir.

Buradan yola çıkarak şöyle devam edelim.

Pazarlamacılar bir şiir kitabını satmak için şair hakkında sıradan, önemsiz, olumsuz bilgiyi öne çıkardıklarında bu bilgiyi, şairin olumsuz, kötü ve sıradan görüneceği şeklinde bir "çerçeve" oluştururlar.

Mantıklı düşünen bazı okurlar duygusal tepkiyi (amigdalayı) baskılayıp gerçeklere bakmaya çalışırlar. Bazılarıysa tanıtıma karşı önyargıyla yaklaşırlar.

Olumluyla olumsuz duyguların çatışmasıyla bir mücadeleye girişir insan.

Biz hem kendi kendimizle hem de başkalarıyla çatışırız. Bu çatışmalarda olumsuz tanıtımların da etkisi yok sayılmamalıdır.

Olumsuz yansıtmaların insan psikolojisinde canlı bir etki yarattığı unutulmamalıdır.

Kaynaklar:

1. Boşlukların İnsanı, Prof. Dr. Sinan Canan, Prof. Dr. Uğur Batu, Tuti Kitap 2. Bas. Kasım 2023 İstanbul.
2. Beyin Nasıl Okur, Stanislas Dehaene, Çev., Ozan Karakaş, 2. Bas., Alfa Kitap Haziran 201

Şerif ERGİNBAY

BENİM DAĞLARIM TEPELERİM

MASIRLIK ABİM

Aralarında tek dengim
-hiç abim olmadı benim-.
Bilirim elbet, ses vermese de
ilk selamım ona her kuşluk
'bugün nasılsın' derim
benim Masırlık abim.

SİVRİASAR

Besbelli Güğlen'in çocuğu
eteklerini çekip doğurduğu.
Sonra da her akşamüstü
doya doya bakmamız için
ayak ucumuza koyduğu.

ALATEPE

Dağlar arasındaki gözcü
bağların bahçelerin bakıcısı
Devrent'ten kolcu gelirken
doğrudur ilk onun gördüğü.

DEĞİRMENCİ

Uçurumlardan taç yapmış kendine
kartal krallığıydı yamaçları eskiden.
Kocaman dağdan su deposu olur mu
olur, beş miyardan köylü su doldurur.
Gölgelikaya'da kuyusu var bir de
Kızılyokuş'un ortasında bekler
yolcuların ve katırlarının
gelip de su içmelerini
-elbet eskiden-.

ZEYTİNTAŞ*

Zeytintaş
buraların afili bir dağıdır
duvar gibi kösülü durur
köyün ayakuçlarından
Devrent Boğazı'na
günbatımına.

Zeytintaş
delice zeytinlerin ocağıdır
fidanlığıdır beş köyün
taşınır bahçelerine bağına.

Zeytintaş: Parmaksız Hasan'ın
kaçak tütünlüğünü saklar ve
geyik avlağıdır, yetişir
konu komşunun
dar zamanlarına.

Barış ERDOĞAN

AH EFENDİM CANIM EFENDİM

gül işlemeli yün yastıklardan kaldır başını
sana bir yudum şiir getirdim canım efendim

gittim aynı boyda frezyalar kestim başucuna
menekşeler topladım, gözlerini kıskandıran

nergisin kulağına kar suyu kaçırdım şafakla
çiçek delisi derler bana, adımı anma istersen

usul yürüyüşlerini gördüm şiir bahçelerinde
aşkla salınan kollarının hamağında kim vardı

sen, ağzımın tadı, şiir bayramım, bereketim
eller görmesin akide şekerlerini, kıskanırlar

öğle sonrasıydı uzayıp giden gölgeye kandım
koşup vardım, benden önce geçmişsin eyvah

herkes kendi taşından oyarken kendi çanağını
benim gücüm tahta kaşığımı oymaktan yoksun

gönül fırtınalı yolculuğa çıktı, uyan ey canan
dindir rüzgârı, sensin o ırmağımı çalkalayan

Zeytintaş: penceremdeki resim
kim bilir kaç kartalın yuvasıdır
dört mevsim, uzun uzun baktığım
her taşının ardına sır sakladığım.

Zeytintaş: efkar dağım benim
yüz yüze göz ağrım..!

**Ad Bir Çiçektir 2020, kitabımdan.*

TEPEDAĞ

Uzağımda biraz, nedense
hiç karışamadım ağacına taşına
koca bir ayna, vurup duran yüzüme
sırların hiç önemi yok, biz bunu biliriz
günlerce bakışmaktan seviniriz, ikimiz de.

GÜĞLEN DAĞI

Güğlen şüphesiz
şu bütün dağların anasıdır.
Akdeniz'in doğurup bize bıraktığı
şimdi yaşlı bir kaplandır ve uykusunda.
Gözümüz kulağımız o; köylünün takvimi
her kükreyişinde çekidüzen veririz kendimize.

Musa ÖZ

BÜYÜK KUSURUMDUR TASARLADIĞIM ÖMRÜM

Bir şiir okusa kız, şarkı söylese, bir elma getirirdi sonuna
Sözcük ve elma ada, aşk, bir yarımada
Dünya değil bizim zenginliğimiz, sözcüklerdir, derdi

Küflenen hayvanları yorganında, göğü çizen mor arzuları

Devinimi gibiydi şiirlerim, döşündeki kör bıçağın

Genişleyip yayıldıkça odalar, toplanırdı şiirlerim yatağında
Hüzün yükünden eğilirdi beli bindiği atın
Ne zaman düşünsem onu, gerinirdi hayvanlarım ter içinde
Portakaldan bozma bir at arabası sürsem, allı güllü

Yakın olmak gibiydi bir pencereye buluşmamız onunla

Çekerdi düşlerimi eline omzuna, yazma derdi ay kanlanmadan
En büyük kusurumdur benim bu tasarladığım ömrüm

Gecekondu penceresi kadardı şiirim, bir atın sendelemesi

Hızı şiirimin, taşların hızı kadardı yol kavşaklarında

Oysa yaş aldıkça hançer ararız, öldürmek için kendimizi
Uzanır kanepeye beyaz yaz, şiir buğulanır gül içinde
Melek Tavus İşlemeli tütün tabakası ve güneş bekleyen avlu

Şiir ki çekmeden küflü kınından kılıcını ve hançerini

Topla havadaki şiiri, birer şiir ve söz var onun içinde

Küle kül ekleme, iliştir taçyaprağını, halka ekle sözcüğe
Dilini bilmediğimiz dünya, kabuğunu kırmadığımız şiir çakılı

Yakın olmak gibiydi bir pencereye buluşmamız onunla

Gecekondu penceresi kadardı şiirim, bir atın sendelemesi

Gökhan DEMİR

HER YANIM PATREON

bu damalı parkeler ne kadar masonik
iki buzlu latte söylesem cüzdanım üşür
nereye baksam amerikan tıraşlılar kabilesi
vahşi batının ortadoğu soslu versiyonu
tesbih, beyaz çorap, dik bakış kombinasyonu
tuhaf bir mekân. david bowie arka fonda kuduruyor
bizi şımartıyorsun patron. her yanım patreon

Seher ÖZKÖK

MESAFE

Seni hüznünün gölgesine bırakıyorum
Kalbinle koyduğun mesafeye
Nar çiçekleri açmıştı yarın
Oraya gidiyorum
Dün zaman bir narı yarmıştı
evet onu topluyorum
Dilimi aldın benden şefkatimi
Hayır'ın körüklü soğuğunu söylüyorum şimdi
Şimdi
Bana şömineler gerek bana ateş bana su
ve uykuya kalkmanın sorgusu
Bir kadının dizlerinde baş, omuzlarında
Saçlarından telaş olmalıyım
Ölümü örten bir kefen
Aşk gizleyen bir ten mesela.
Sözümü kopardın göğümden
Gözümden zaman oydun
Nar ağacı oldumdu bugün:
Kaç bakıştı nar bana
Ben sana kaç sakınış?
Dün bendim kaçırdığım beden
Geç kalmış duraklarda
Kollarımı arıyorum
Hüznünü bir vakit
Hüznüme çeviren

Mirza ŞAHİN

BAKIRLIKLAR

Bu kızıllık, bu tan yeri, kandan uzak
Ve noksan duruyordu gün ortasında
Ve gece saçlarım kırlaşmıştı benim
Haydutları boyamıştım kırmızıya da
Unutmuştum yapayalnız kalmaktan

Gözüm uzaklara dalınca atım gelirdi
Atım gelirdi ve ben yaşardım bugünü
Tımar ederdim onu, bana hatırlatırdı
Adını hatırlatırdı, ben unuturdum zira
Artık okşamak isterdim kendi ellerimi

Biz böyle sevinmiştik alaca karanlıkta
Nerede, kiminle, ne zaman bilmezdim
Atım götürürdü beni geniş bir boşluğa
Kırlara götürürdü eski alışkanlığından
Belki habersizce pis kentlerin kıyısına

Hep güzeldik, iyiydik, gecelerim vardı
Saçlarım kırlaşmıştı şu bakırlıklardan
Bilmediğim yerlerde sevgileri arardım
Atımı sorardım sonra unutmaya karşı
Çoğula taşırdı beni kızıl yalnızlıklarım

DENEME

Yeprem TÜRK

Türkiye'de her kesim birbirini kökü dışarda olmakla suçlar. İtibarsızlaştırır. Sosyalistler ve milliyetçiler için de öyledir. Sanki milliyetçiler hiç sosyalist değillermiş gibi. Hatta İslamcılar, başka bir muhit tarafından yine kökü dışarda (Araplaşma falan) olarak gösterilir. Aslında milliyetçilerin de kökü dışarlarda aranır. Ve Türkiye'nin kurucu figürleri kendisini bu suçlamalardan pek kurtaramazlar. Neredeyse hepsi Mason ya da Sabetaycı addedilmiştir.

Bunun elbette mazisi de var. Mesela İbn Teymiyye, Aristoteles'i kökü dışarda, müşrik diye eleştirir. Adlandırır. 1600'lı yıllarda Ebussuud Efendi de, Yunus'a aynı suçlamayı getirerek Yunus'u kökü dışarda olarak gösterir. Ve Yunus okunursa dinden çıkılır fetvası verir. Bunlar aslında daha çok politik kanaldan yükselen eleştiri anlayışına dayanır. Peki o halde yerli ne demektir? Ya da saf olarak kalabilmiş bir fikir, bir nazariye düşünülebilir mi?

Kutadgu Bilig bile saf yerlidir denebilir mi mesela? Elbette hayır. Kutadgu Bilig'e baktığınızda büyük bir coğrafyadan derlenen ortak poetik izleri, kavramları ve evrensel alana yayılmış sağduyuları yakalayabilirsiniz.

Duygu olarak yerli kaldığımız söylenebilir. Düşünce olaraksa bu, epey zordur. Tarihe baktığımızda biz Türkler, neredeyse epey alfabe ve coğrafi kutup dolaşmış durmuş bir milletiz. Latin alfabesiyle daha önce de yazıp çizmişliğimiz vardır yani. Latin alfabesini kullanmak yeni bir durum değildir bizler için. Örneğin Türkiye'de son yüzyılda iki coğrafi kutbun diyalektik alanında bulunduk. Hem Rus sosyalizmi hem de Neo-Platoncu Avrupa sosyalizmi ülkemizde cirit attı. Dönüştük, daha önce yapmadığımız yeni şeyleri keşfettik ve hayata başka türlü de baktık ama buna rağmen kendimiz kalmayı başardık. Kuzey Türkiye, Güney Türkiye ya da Batı Türkiye ve Doğu Türkiye şeklinde bölünmedik. Hatta daha sağlam daha sıkı bir bütünlüğe ve zihinsel evreye de ulaşmış olduk. Askerimize yeni çeri değil, onları daha felsefi bir derinlikte düşünerek ve kucaklayarak Mehmetçik demeyi öğrendik. Hem Sovyet bloğuna hem de Avrupa bloğuna, eleştirel bir sentezle yaklaştık. Bu sentezin eleğinden geçenler bizde kaldı, geçemeyenlerse orada.

Çağdaşlık terimini bu nedenle iyi anlamak ve çağı tanımak gerek. Çağdaş olmadan da geriye doğru iz sürülmez. Önce çağdaş olmanız lazım. Ve yerellikle evrensellik arasında bir zıtlaşma alanı da yaratmaya gerek yoktur. İnsan, bakmayın doğası gereği zaten evrenseldir. Öyle bir öze sahiptir. Ve en büyük kültür mesela insanlıktır. Bunu, hangi kültür reddedebilir örneğin. Özellikle de zihinsel ve ekonomik üretim sahasıyla beynelminel olmak iyi ve etik bakımdan sağlam kurulmuş bir halka, akla ve pazara zarar veremez. Bu ne bugün bir coğrafi kutup kurma düşünesine, enerjisine ve kabiliyetine yeniden ermiş bir millet için biraz tesamuh (müsamaha) talep ediyoruz. Devlet, millet ve birey; biraz oradan alır, buradan alır; coğrafi kutup olur, devlet olur, birey olur. Yani dış kaynaklardan da beslenir. Devletlik de bireylik de bir çeşit diyalektik durumudur.

Âba Müslim ÇELİK

İREM İLHAN YAKIMI

Kimselerin ölçüp biçmeye
cesaret edebilir miyem?
Diyemediği gönle düşen
sütBeyaz gölge

Uludağ'da unutulan alevli
kar topağı! Geri dönüşüm mü?
'olsun be bre!' dedi, resim
size emanet! Ulaşırsa

Gitarıma sızmış ödünçlü bir
suret! Başka boşluğa sar-
mayan cin fonikle!
Hurdağaş olmamış özüme
şuncağız tedbir handiyse

İrem bağı ve nihayet
İlhamı ergeç tık'la!
(S)ezgilerimin ayırdında-
dır işBu zamanın
ruhu

notalar su, ömrümüze
(s)iniveriyor zarfsız (s)imgelerimin
ışıtan diliyle
zaar

Nilüfer çiçeklerinin Güneşi
emzirdiği…

Can TAŞAN

ADRASANLI BİR YÖRÜK KIZININ İÇ GEÇİRDİKLERİDİR

yapraklanıyor yaklaşmış yalımlar
okşuyor kızıl meltem ambar katranı
ki Zeus gömleğini dökünsün Elmalı
kayısılar ikinci defa uyanıyor ayazdan
ince ince ağladıkça kütüksüz Malatyalı...

arifler ve sedirler: deprem kopuş
tahtacı testerelerinde çağlayan
ani seller yırttığında ayaklarını Limyra'nın
köprü kurularak, deryalara doğrultu;
aksak ritimle zıplayacağını çizer ceylan...

keçiler huysuzlanmadı bugün sağıldıklarında
biliyorlar sütlerinin büyüttüğü dağarcıkları:
girdaba girdiğinde, ilkin beliren çoban!
su çapalarından, sürgün obalara;
övünülecek ve emeklenecek bir gün daha.

04.11.2026 00.15

Ali Asker BARUT

ÇOCUKLUK AĞIDI

Çocukluğum çocukluğum
Yenilgiler ve yaralar almaya
Düşüp giderim suların peşine
Sende kalsın cam bilyelerim
Ve eski gazoz kapaklarım

Çocukluğum çocukluğum
Kırık bir mandolin gibi
Senden üzgün ayrılıyorum
Bazı geceler paspasın altında
Masal şehrinin kapısını
Unut açacak anahtarını

Çocukluğum çocukluğum
Daha kalbime kara sevdalar
Gözlerime uykusuzluklar öğreteceğim
Uğurla beni karanlığa ve hatırla
Korkmamak için ağlayarak
Çaldığım o ıslıkla

Çocukluğum çocukluğum
Uğurla beni karanlığa ve
Kırık bir duvardan gökyüzüne
Havalanamamış kuşları işaret koy
Gözlerinden yüzüne akmış
Hüznüne

Fahri KAPLAN

BENİM OLMADIĞIM ŞEHİRLERDE

benim olmadığım şehirlerde
yıldızlar başka parlıyordur
ay kendini unutmuş gibi sarhoş
denizse gün ışığında yıkanmıyordur

benim olmadığım nehirlerde
balıklar yüzüyordur sessiz
çocuklar oynarken kenarında
serin bir yeşil gülümsüyordur

benim olmadığım devirlerde
kaç şair neler düşünmüş
ve düşünecektir bir göğün altında
aks-i seda bulmak için her şiir

benim olmadığım şehirlerde
kuşlar üşüyordur nasıl ıssız
yazlar kayıp gidiyordur sormadan
ince bir hasret duyulur
orada bir ben eksiğimdir

Cansu AYDIN

NÖTRİNALAR

"Bu yıl Nobel Fizik Ödülü'ne Belçikalı astrofizikçi Francis Halzen layık görüldü. Halzen, evrenden bilgi taşıdığına inanılan nötrino parçacıkları üzerinde çalışıyor. "
(DW Türkçe'nin internet sitesinde yer alan, 6 Ekim 2026 tarihli bir haberden)

"Metnin dışında hiçbir şey yoktur." (Jacques Derrida)

"İki şey var ki, üzerlerine her yeni düşünüş, onları her an yeni ve giderek artan bir hayranlık ve derin bir saygıyla doldurur zihni: Üzerimdeki yıldızlı gökyüzü ve içimdeki ahlak yasası..." (Immanuel Kant)

"Cevher-i lâmekân benim, kevn ü mekâna sığmazam." (Seyyid Nesîmî)

Fikir avcılarının demirdağları bile eritebilen kavram ve imgelerle yüzbinlerce yıldır yakalamaya çalıştığı ne var ki onların kendi kaynağına kıvrılmış ırmaklara dönüşen çılgın ihtiraslarına koşut olarak artan ısrarlı çabalarını hep kifayetsizlik kipinde bırakan hakikatin farkındadır belki de nötrinalar, harikulade kitabın semai diliyle kıvılcım mavisi iletiler gönderen kanatlı cüzleri. Düşlüyorum: Unutuşun silgisine direnen bitimsiz sayfaları, değişik renklerde tükenmez kalemlerle doldurulmuş birer sürgünlük defteri, her birinin yarenlik ettiği karadelikler… Hissediyorum: Sırlar var ismin ulaşılamazlık hâlindeki o nurisiyah yıldızların mürekkepleriyle simlenen söz ağacının olgunlaşmış meyvelerinde, hikmetler...

Ve artık, tekinsiz âlemde hafifçe uçup bir boyut kapısından diğerine dolaşarak keramet gösteren bu görünmezlik suretindeki dervişlerin sinelerinde taşıdıklarını, biliyor içkinlik kafesindeki gönlüm. Ya – günün birinde yokluğun ateşiyle külleri kalmayacak olsa dahi– bütün ciltleri içeriden kuşatabilecek yücelikteki atlasın etik dokusu? Tin evrenimin her nefes alış verişimde artan kördüğümleri... Hiçlikte muhakeme infilakıyla uçurum uçurum, okyanus okyanus genişlettiğim özümün en yüksek, en derin rakımlarında geziyor bundan böyle hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağına dair hüzünle karışık olmak sevinci büyüyen kökleriyle, dallarıyla. Sonunda bir motif de ben eklemek istiyorum sevda ile, yaşamın kalbinde örülegelen harf danteline. Ürkünç büyüsüne kapılıyorum anlaşılması olanaksızlık sınırındaki bir hülyanın: yaratımın coşkusu... Var'dan başka'yı var ederek gerçeği aşmanın tutkulu mutluluğu...

CEVAT OK ADLI BİR ŞAİR

İrfan YILDIZ/

"Korktuğum şey düşmanımdır/Zeus'tan korkmam/
Neden korkayım/Olmayan şeyden" (C. O.)

Cevat OK (D.1951, Ordu Ulubey)'u ne zaman tanıdım? Tam olarak anımsamıyorum. İlk kitabını, bana, 2018'de imzalamış. Demek ki o ara veya biraz daha önce.. Beyoğlu Postanesinde çalışıp emekli olmuş. Bildiğim duyduğum bir şair değildi aslında. Yılın birazını İstanbul'da birazını Ordu'da yaşıyor. Ordu'ya geldiğinde bizleri ziyaret ediyor. Ya Gökhan Akçiçek veya Dursun Yılmaz vasıtasıyla, galiba Altınordu/ORDU'da tanıştıktı. Gökhan'la veya Dursun'la ziyaretime geldiklerinde, onları Ünye Çakırtepe'de ağırladım. Seyrek, tek tek konuşan, bir arkadaş. Genelde dinlemede kalıyor. Kimi de İstanbul'da rastlaştığı edebiyatçılardan minik anılar anlatıyor. İkinci kitabını 26.10.2022'de imzalamış bana... Tabii tanıştığımızdan beri dikkat ettim şiirlerine ve yayınladıklarına. Muhtelif dergilerde şiirlerini okudum. Facebook'tan da arkadaşız, takipleşir, paylaşımlara yorum yaparız. Oradaki paylaşımlarından ve kitaplarındaki biyografisinden de gördüğümüz kadarıyla, aslında, epey bir zamandır şiir yayınlıyor. Hani emekli olup yapacak bir şey kalmayınca şiire sığınanlardan değil. Ama gaza basmamış, düşük hızla yol almış, yaşlanadurunca da gaza yüklenmiş, arabanın motoru açılmaya başlamış. Ben İstanbul'da yaşarken ismini duymamış olmam ve/veya hiçbir edebiyatçı-şair ortamında karşılaşmamış olmamız, her hâlde, onun sâkin ve kendi hâlinde, memuriyetinde ve hayatında mutlu, seyrek yayınlayarak (da) bununla mutmain olan tarzından olmalı. İmdi, kitaplarını okuyunca, Cevat beyin o silik ve soluk, renksiz gözüken hâlinden farklı bir tabloyla karşılaşıyoruz. Ve itiraf edeyim ki şaşırıyoruz. Ve onun iç dünyasının ve özellikle düşünüş dünyasının, göründüğünden güçlü ve keskin algıları ve yorumları olduğunu fark ediyoruz..

Artshop'tan çıkan ilk kitabı Haziran 2018 baskılı: Yaşamın Rosetta Taşı Yok. Rosetta taşı, "Antik Mısır hiyerogliflerinin çözülmesini sağlayan ve aynı metni üç farklı yazı sistemiyle içeren granadoiorit stel"miş. "Milattan önce 196 yılında Mısır'daki Ptolemaios Hanedanı döneminde Kral 5. Ptolemaios adına çıkarılan bir kararnamenin üç dile yazılı olduğu granodiyoritten yapılmış dikilitaş"mış. Doğrusu, bu zor fakat ilginç isim beni yordu. Neyse, kitaba geçelim
Tam bir Garip Şiiriyle muhatabız. Güzel şiirler. Yapısal kusuru yok. Duygu ve söylem olarak, 30 yılların şiirini de anımsatıyor. Örneğin 25. Saat şiiri böyle. Oradan bu tarafa doğru geliyor. Biraz Necip Fazıl biraz Ahmet Kutsi Tecer az da Sabahattin Kudret Aksal izi var. Demek ki şiiri onlardan sevmiş... Genel ortamın dışında, döneme/dönemlere hâkim olan anlayışların dışında bir şiirle var oluyor, yürüyor. Biyografi, Yitik, Horoz Şeker, Melankoli, Ağlama Duvarı, Mutluluk Oyunu, Obsesion, Sorgulama, .. gibi şiirler Garip'si ... Yani Garip Şiiri havasında.. Kitapları okurken sayfa kenarlarına kurşun kalemle not alma alışkanlığım var. Bunlara da hep, 'güzel şiir', 'Garip Şiiri' gibi yorumlar düşmüşüm. Kök isimli şiirinden, "Kış şarkısını kendi yazmalı" dizesinin altını çizmişim.. Melihat'a ithaf edilen Mahkûm isimli şiirde, Attilâ İlhan havası gördüm. Oyunbaz isimli şiiri çok enteresan buldum. Nasihat isimli şiirde, bilgelik yapmaya çabalıyor. Bile olup olmadığını bilmem ama 'bilgili' olduğu kesin. Olaylar ve hayat hakkında hep oluşmuş, kesinleşmiş, keskinleşmiş kanaatleri var. Ruh ve düşünce dünyası boş ve yoz birisi değil asla! Sahne isimli şiirini de çok enteresan buldum. Dörtlük şiiriyle Keder şiirini beğendiğimi not etmişim. Çöle Düşen Cemre isimli şiirinin kenarına; 'kelimelere dayalı düşünce ile kurulu, humor, espri şiiri ama duygu yok,demişim... Orantısız Güç şiirinden, "Dünya öyle yalnız, öyle tekinsiz" dizesiyle "Kış göğsünde uyuturken cemreyi/Bıraktım ölümü önemsemeyi" dizelerinin altını çizdim. Yabancı şiirinden ise; "Kurtuluşum oldu yalnızlığım", "Toprağın kokusunu bilirim" in altını çizdim. Cesaret isimli şiiri dört dize: "Korkaklar,/Başkalarının hayatını yaşarlar/Cesurlar ise/Kendi hayatını" demiş ve hepsinin altını çizmişim. Bu bana, Pablo Neru'danın, "yavaş yavaş ölürler/seyahat etmeyenler/yavaş yavaş ölürler/okumayanlar, müzikdinlemeyenler/ vicdanlarında hoşgörü barındırmayanlar" dizelerini de çağrıştırdı. İlk kitaptaki şiirleri için diyebilirim ki; kendi hâlinde bir insanın şiiri. Sonra, biraz da Rüştü Onur ve Muzaffer Tayyip Uslu'dan ışık düşmüş üzerine. Kırılmış bir kadeh parçası gibi biraz Metin Eloğlu az biraz da metin Altıok şiiri esintisi var. Benim gördüğüm bu, şairin iç dünyasında tam olarak neler yaşadığını kimse bilemez!

İkinci kitabı Klaros'tan çıkmış, Melanet Şiirleri. Eylül 2021 baskısı. İkinci kitabının arka kapağına Osman Çakmakçı, Gökhan Akçiçek ve Fuat Çiftçi'den kendisi hakkında değerlendirmeler almış, yazmış, yazdırmış, alıntılamış. Eskiden çok olurdu bu. Kitapların arkasında bu tarz değerlendirme cümleleri... Yazarın-şairin değerli olduğuna dair birer kanıt gibi.. .Osman Ç., "Garip Şiirinin izlerini buluyorum" demiş. Gökhan A., "Şiirini hayattan ödünç almış bir şair değil aksine şiirini hayata armağan eden bir şair" diyor. Fuat Ç., "Şiirlerindeki humor, ironi onu değerli kılıyor" diyor. Demek ki, kanaatlerimiz benzer bu şairlerle. C. Ok'un, şiirlerini yayınladığı yerler: Şiir Defteri dergisi, Kuzeysu, Yeni Ufuk, Kemalist Ülkü, Şafak (Gümülcine/Yunanistan), Caz Kedisi, Şehir, Temren, Eliz Edebiyat, Şiiri Özlüyorum, Yaba, Edebiyatist, Tmolos, Edebiyat Nöbeti, Sincan İstasyonu, Nif Sanat). Bu ikinci kitabı da açık bir Garip Şiiri yapısı ve söyleminde. Nükte var, humor, ironi... Kitabın hemen başındaki iki şiir: Dilekçe ve Züğürt tam bu yapıda. Darağacı şiirini, (12 Eyül Darbeci generallerinin, yaşını büyüterek astığı, suçluluğuna dair hiç bir nesnel ve kesin kanıt bulunmayan genç) Erdal Eren'e adamış. Akılla takip edilen ifadeler içeriyor. Musiki ve ritim yok. Anlam var, (bilerek) çelişki var. Masalcı isimli şiirde Melih Cevdet Anday etkisi buldum "Sen konuşurken meydanda/Masalcı baba/Radyoda, televizyonda/Halkımın gözünün içine Baka baka/Nutkubu atarken bol keseden/Anadolu köyleri geliyor aklıma/Açlık geliyor, yoksulluk geliyor/Bir yannda beti benzi solmuş bebekler/Bir yanda can pazarı/Ipıssız mezralar geliyor aklıma". Düşündüm ki, biraz da Dağlarca havası var sanki biraz Cahit Külebi biraz da Ceyhun Atuf Kansu. Hakkını vereyim, Cevat Ok, bu şiirinde kendini aşıyor, değerini yükseltiyor. Pis Sultan'ın Ardından isimli şiiri de böyle. Okudukça şunu anladım ki, C. Ok, tarih, Anadolu ve Ortadoğu antik dönemleriyle genel kültür konusunda, sağlam bilgi sahibi, Şiirlerinde bilgi yanlışı yok. Yaş tahtaya basmıyor bu yönden. Zayıf veya temelsiz bilgilerle yola çıkmıyor. Bu açıdan da taktiri hak ediyor. İnce Hastalık isimli (1989'da yazdığı) şiirinde Türk Şiirindeki Son Garip şairi olduğunu yine ortaya koyuyor. Adalet isimli şiirde, "Meryem'in ırzına geçen tanrı/İsa'nın ellerinde, ayaklarında çarmıh çivileri (1990'da yazmış) dizeleriyle, beklemediğim bir biçimde, başkaldırıyor. "Alkış isimli, 1991'de yazılmış şiiri Bahriye Üçok'un anısında adamış: "Siz hiç güneşin katlini düşündünüz mü/Baykuş kafa/Kuş beyin/Hediyeniz avuçlarınızda patladı mı hiç/Gövdenizle kör karanlığı yırttınız mı" diyor. Kendi ortalamasının ve genel şiir

Nevzat KONŞER

YOK OLUŞ KANYONU

Aşk zevk alınan bir kölelikmiş kalbim
azat edilince anladım!
Gecesi gündüzü olmayan hayallerin
sondajını yaptım usanmadan!
Peşinden koştum utancı kuşlara yem diye atıp
bir duaya inanır gibi inandım sana!
Sırattan düşecek gibi korktum kalbinden düşmekten,
sonra azar azar, yavaş yavaş, tarih tarih düştüm,
gözlerinin içine düştüm, eskiden orada güzel bir düştüm,
sonra tane tane, meyve meyve, salkım salkım düştüm!

Aşk sönmeyecek bir yangına su taşımakmış beyhude
yanıp kül olunca anladım!
En cıvıl sözlerin bile ulaşamadığı ormanlarda
sesim yandı bağıra bağıra!
Kimseler gelmedi kimseler ve kimse
bir yok oluş kanyonu olduğuna inandım aşkın
yalnızlığın gözlerine bakıp da ağladım
sordum sana: ne renkti yalnızlığın gözleri
sustun, önüne bakıp da sustun gece gibi
hiç yalnız kalmamış bir sokak gibi sustun
bana hiç âşık olmamış gibi hem de!

Aşk, sokakları iğrenç bir ülkenin
göğünün çiçek açacağını sanmakmış kalbim!
Bu yüzden ne hüznü bitti ellerimin
ne alnıma çiçek açan bir gök çizdi Tanrı!
İkna ettim yavaş yavaş kendimi
ya seni daha az sevecektim ya da hiç
ya da bir dilenci gibi elimi açacaktım sürekli
uzaklarda atan kalbin için!

---

yapısının bir tık üzerine çıktığı, bir sosyal duruş, bilinç ve tepki şiiri. 1991'de yazdığı Gizli Ortak isimli şiirden, "Ev kira/Vatan bizim" dizeleriyle Orhan Veli'yi anımsatıyor. Devamındaki, İndirgeme ve karşılıksız Sevenler İçin Dörtlük şiirleri de Garip rüzgârında var oluyor. 2013'te yazdığı Nefret ile 2016'da yazdığı Zamane ve 2016'da yazdığı Olgunlaşma ve 2017'de yazdığı İntihar'ın Şiiri, birer nükte şiiri. Reenkarnasyon isimli, 08.03.2016'da yazdığı şiirde, Psikiyatri bilgisi var, Antikite bilgisi var, mitoloji var... Tarih var. Bu sağlam bilgi temeli, saygıyı hak ediyor. Bunları ustalıkla ilişkilendiriyor. Kimi kısa kimi uzunca şiirler. Kimi ikilik kimi üçlük, kimi dörtlük... Kimi kıtalara bölünmüş kimi uzunca ve bütün... Bu şiirde, eleştiri var, tepki var, bir yaşam görüşü var. Tarihsel ve sosyal duyarlık var. Tanımlama isimli, 2018'de yazdığı şiirde: "Şair/Ne kutsalın gölgesinde bir nurdan adam/Ne güneş vurdukça eriyen kardan adam/--Tepeden tırnağa efkardan adam" diyor.
Özetle, ormanın dibinden ve derinden akan bir dere gibi, sesi çok çıkmayan, gürültüsü, cakası olmayan ve şiir yeteneği ve yetisiyle bilgisi bakımından sağlam duran bu mütevazı şairi görün, derim.

Şairler, bazı kibirlilerin sandığı gibi, onların meyhane/bar ve kafe arkadaşlarından veya kapalı devre sosyal cemiyetlerinden, al gülüm ver gülüm konforlarından ibaret değil!

Mevlüt ŞENER

YÜN ISMARLAYAN DÖŞEK

Kimim ben bu ölü köylerde
Ne yolunu bulabiliyorum ne izini
Bir zamanlar benim olan patikaların

Öyle yorgun ki bozkır
Onca kötü gün görmekten
Sırtında devletle dolu
Bir çuval sürüklemekten

İnsanın göçüyle yön değiştirdi açlık
Bir mahkûmu kıskandıracak kadar
Uzandı şehirlerin ranzasına
Dünkü rençber müdavimi oldu
Ağzına bir kaşık bal çalan karanlığın

Ama zamanla öğretirler
kuşlar bulutlar tayyareler
Açlığın uçan bir şey olmadığını

Neler görmüyor ki insan toprağın sabrında
Makinaların homurtusundan duyulmayan sesleri
Ağaç diplerinde kefenlenmiş çekirgeleri

Bir gün bir ay bir yıl derken
Gördüklerini yutma sırası sana geldi
Gizlen onlar geçerken mezarların dibine

Yoksa yarın tanımazsın kendi ışığını
Günden güne deri değiştiren evlerde
Dönersin yün ısmarlayan döşeklere

Bahadır ÖZDEMİR

ALBATROS

Korona'yı yaşayanlara

Erken demir aldı yaşlı gemici
Bakmadan albatros çığlıklarına;
Şimdiyse doğudan vuran fırtına
Kara bir baht kadar sert ve sahici.

Dalga dalga lanet kusuyor rüzgâr,
Yırtıyor teknenin bordalarını;
Girdaplı sulara düşen kaptanı
Zorlukla tutuyor kırık tahtalar.

Diyor ki: "Son bir şans kaldıysa eğer,
Ey Rabbim, kuluna bir Anka gönder
Taşısın yazgımı ta Kaf dağına;

İstersen sonra hiç yüzüm gülmesin,
Yeter ki nefesim yenik düşmesin
Şu soğuk kuşların korkularına."

İRFAN YILDIZ'DAN "VAROLUŞ RİTİMLERİ"*

Volkan ODABAŞ

90 Kuşağı'nın 'Göçebe' şairi İrfan Yıldız'ın son kitabı *Varoluş Ritimleri'*ni sözvarlığının verileriyle karşılamak gerekirse "müsemma"yı en uygun kelime olarak seçebiliriz. 'Adıyla müsemma' bir kitap çünkü. "Varoluş"u felsefe, "ritmi" müzik diliyle beraber okumak gerekiyor. Var olmanın hakikati üzerine söylenmiş, söylenirken de şiir diline ritmik kalıplarla aktarılmış şiirler. Sözdizimi/sentaksı bir müzikalite gözetilerek yazılan şiirler.

Burada "yazılmak" ve "söylenmek" derken, İrfan Yıldız şiirinin iki yanını gözettiğimi belirtmek isterim. Neden olarak da; Yıldız şiirinin yazılı gelenekten önce, sözlü geleneğin havzasından beslendikten sonra bir anlam ve imge dünyası yaratma gayretinde olmasını gösterebilirim. Bir yönüyle anlatımcı/narrative şiire paralele koşutluklar taşıması; bir yönüyle de dilinin fiil kipleri özelinde, geçmiş zamanın içine hapsedilmesi. Daha ilk şiirde belirginleşen bu dil ve anlatım tekniği, tüm kitabı kuşatıyor. Bir söylem biçimi olarak "anlatma" gayretinde/ihtiyacında olduğunu görüyoruz Yıldız'ın. Dilsel bir pratikten çok, şairin poetik anlayışına uygun düşen bir teknik aslında bu.

Köklerinin "toplumcu gerçekçi"lerde gördüğümüz, sonraları Yıldız ve arkadaşlarının da -başta Osman Çakmakçı- "organik, yeni memleketçi, tecrübi şiir" diye adlandırdıkları şiir kanonunda kullanılan bir söylem geleneği. Yıldız'ın *Varoluş Ritimleri,* bu yanıyla Enver Gökçe'nin diline yakın duruyor. Şiir dili ve izleksel ortaklık bağlamında kurulan bir yakınlığın ötesinde, bir kaynak/göze şair olarak da Yıldız'ın ısrarla öncelediği şairler havzasında Gökçe. Öyle ki kitabının girişindeki uzun ithafta, tek tek şairlerini sıralarken bir yerde; "coğrafyasına ve insanına tanıklık eden, Anadolu ruh ve erdemini, kültürel derinliğini duyan şairler" olarak niteler bağ kurduğu bu şairleri. Cahit Külebi, Azer Yaran, Abdülkadir Bulut, Ceyhun Atuf Kansu, Hüseyin Avni Cinozoğlu, Kaya Demiral, Adnan Yücel…Ve daha niceleri…

Varoluş Ritimleri, dil düzeyinde belirgin olarak Yıldız'ın diğer kitaplardan ayrılmakta. Kıpkısa dizeler, -çoğu dizenin iki, üç kelimeyle, hatta tek kelimeyle kurulduğunu görüyoruz- yalın bir dil, rafine imgeler, yerel söz varlığından seçilen kelimeler, kişisel tanıklıklarla hikâyeye giren özel adlar, dipnotlar ve açıklamaların çokluğu. Bütün bunlar *Varoluş Ritimleri*'nin öne çıkan üslup özellikleri. Halk anlatılarının ve folklorik ögelerin de yer yer bu anlatılma buluşması var yine. "Atlar" adlı şiiri etkili bir örnek:

Atlar ha bre koşuyordu
Köroğlu Ayvaz
Dur dedim durmadı

Çamlıbel Kızıliniş
Perşembe
Öküz boynuzu
Dönüyordu
Akkuş'un yolları
Su gibi sunaların
Niksar'ın
Erbaa'da durdum
Reşadiye boyunda
Kelkit diyarında (s. 53)

Geniş ölçekte İrfan Yıldız'ın *Varoluş Ritimleri*'ndeki persona, 'göçebe'liğin bahşettiği yeryüzü gezgini olarak çıkar karşımıza. Coğrafyayı dolaşır. Seyyah olup gezer alemi. Yol'dadır. İkili anlamda; hem insan-ı kamile giden yol hem coğrafi bir çizgi olarak. İlk insandan, varlık'tan bugüne bir tanıklık sunar. Taş, odun toplar; ateşi bulur… Arkaik bir referans vermese de Yıldız'ın tarih öncesi çağlardan bugüne, geniş bir zaman diliminde ritim tutturduğunu anlarız. Hakikati şiir yoluyla hikâye etmek isteği buradan gelir. Varlığın başlangıcı big bangden, karadeliğe; oradan tohum ve sonsuzluğa, son durak olarak nokta'ya ulaşana dek.

Girişte "Varoluşu, felsefe" üzerinden okumaktan söz açmıştım. Bu felsefenin yönü, Tasavvuf ve daha dar alanda Alevi-Kızılbaş/Bektaşi inanç dünyasına doğrudur. Yıldız'ın bu kitapla Alevi teolojisinin içinden konuşmayı bilinçli bir tercih olarak öne aldığını görüyoruz. Modern Türk şiirinde 80'lerde Haydar Ergülen'le başlayıp Cemal Atay Genç ve şimdilerde Zeynep Oktay'la süregelen bir poetik tutum. Atay Genç'in *İtikadı Düşmüşlerin Kitabı* (2014) ve *Selman'ın Penceresinden Kırklar Cemi* (2017); Oktay'ın *Birlerken* (2024) ve *Soy* (2026) adlı kitapları, bu teolojik gelenekte ana hat olarak önümüzde durmaktadır.

Yıldız'ın önceki şiirlerinde parça parça gördüğümüz bu durum, son kitapla daha da belirginleşiyor. Şiirin ayırt edici yanlarından biri olarak kendini gösteriyor. Alevi kolektif hafızasında canlı kalan trajik olaylar, kıyımlar, tanıklıklar… Çorum, Maraş, Sivas-Madımak katliamları. Alevilik yol ve erkanı içindeki ulvî şahsiyetler, erler, pirler, ozanlar; Hz. Ali, Hz. Fatma, Selmân-ı Fârisî, Güvenç Abdal, Pir Sultan, Hubyar, Lokman Perende… Kızılbaş inanç uygulama ve ritüelleri, Cem ayini… Yıldız'ın şiir evreninde bir şekilde yer alırlar. Alevilikle can bulan bir ruhani atmosfer kurar Yıldız şiirlerinde. "Yol" şiirinden seçtiğim şu dizelerde cem ibadeti vardır:

Ney oldum
Cisme girdim
İsmi hakikate
Durdum bir zaman
Dâra Haydar ile
Ölümü çıkardım eğnimden
Değnek
Gözcü ile Meydan'a düştüm
Postumu verdim
Can buldum (s. 45)

Alevilik inanç ve kültüründen beslenen bu teolojinin tasavvurunda 'insan ve doğa, varlık ve yokluk, uzay ve zaman, ben ve öteki' arasında döner kitaptaki şiirsel töz ve tin. Şiirlerin oluşturduğu kozmoloji, öznenin varlık alanını Aleviliğe uygun duyuş ve inanışlarla şekillenir. Şaman, kam, baksı eşlik eder ona. Esrik, uslanmaz ve galaksiler ötesi bir zamandan, gayptan duyar varlığın sesini. Her zerrede atom parçaları evrene, varoluşa dağılmış ve ritimler tutarak ilerler.

İrfan Yıldız'ın *Varoluş Ritimleri*, coşkun bir lirizmle örülü yer yer kişisel yer yer toplumsal bir halk destanı havasında yazılmış şiirler toplamı. Altmış altı parça ve yedilik ek halinde. Parçadan bütüne bir antologya.

Varlığın eşsiz ritmini duymak isteyen şiir okurları için! Tadımlık;

Çiça maçita hey,
Çiça maçita!...

** İrfan Yıldız, Varoluş Ritimleri, Şiirden Yayıncılık, İstanbul, Haziran 2026, 166 s.*

Onur KARTAL

EYLÜL BİLANÇOSU

I

Haziranı boğazlar eylül, yırtılır kelimeler
Balgamlar mayalanır gırtlaklarda
Festivaller tertiplemek icap olur
Müfredatlar allahutealadandır
Teneffüslerde barut izleri, zillerde ilahiler
Ölü bebeler parmak kaldırır bilmedikleri bir hayata
Kanallarda canavar gülümsemeleri en yetkili ağızdan
Can verir ağustos parmaklıkların arasında
Sonbahar ölümü hatırlatır savcılık mütalaalarında
Bir yaprak düştüğü toprakta mükemmelliği bulur
Düşe dövüşe estetize eder kendini
Rafine bir kavgadır verdiği
Öğretmendir, belki bir rehber insana
Ölümüyle, ölümsüzlüğüyle

II

Dalgalar, damaklarında anasona bulanmış bir sarımsak
Dalgalar, köpürür gözü makyajına akmış çakıllarda
Dalgalar, yetmişlerden kalma bir baba eylül ortalarında
Kavgası taze bitmiş bir restoran,
Az evvel açıklamasız terk edilmiş bir masa
Üşür kar sularında yolunu kaybetmiş tek başına bir örtü
Kirlenmiş, lekelenmiş, zaptedilmiştir mandallarca
Kıyıya vurur bir ölü balık yavrusu
Kadraja girer, sahne kurar, sekans olur,
Montajlar güzel olan ne varsa söküp atar
Sinematografik bir yas dayatır bakışlarına
Çarşafın üstündeki bıçak gibi keser gözaklarını
Pul pul olur dökülür bakışların, yosunlara dolaşır

III

Sır değildir, bulutlar kara kalem çizilir eylül mavilerinde
Bulutlar, sırtlarında kırbaç izleri savaş uçaklarının
İşte o an, göndere çekilmiş illegal bir bayrak olup açar güneş
Ölüm kudurur, bıçak delirir, savaş biter.
Lohusa delirmelerinde bir kedi sırnaşınca avcuna,
Pazartesi sıyrılır bataklığından,
Gün enginarın kalbi olur
Eylül dinlemez adını henüz bilmediğin çiçekler, tomurcuklanır
Son dualarındadır yüksükotları, karakulaklar
Koro kurar Anemonlar rüzgârın barbarlığına
Yelkovanların nakaratlarına alkış tutarlar
Mutludurlar, mutludurlar.

IV

Haritaya bakmanın ne manası var artık?
Pusulalar yanılsa ne olur çatallarda
Kaybedeceğin bir yol yok, kalmadı
Bırak, bir kez olsun dip akıntıları çizsin güzergâhları
Bir taşın yaralarından anlarsın nerede olduğunu
Bir sincabın süzülüşünden cereyan kablolarında
Suyun tuza ne kadar doyduğundan ve ne kadar kustuğundan
Kulacına yığışan kılıç balığı yavrularından
Gökdoğanların, saçlı meşelerin görüp duyduklarından
Yetmişinde çingenelerin eteklerinde tüten dağ kekiklerinden
Karnının doymuşluğundan geyik böceklerinin
Kan üzümlerinin kanayacak olmuşluğundan
Havaya asılan yanık çığlık kokusundan
Gövdesinden dalına kömüre batan ağaçlardan
Lidyalıların, Perslerin ve Pergamonluların ağıtlarından

V

Tavrın bir minyatür kurbağa merakı olsun
Ölüsüne hasret kalmış mezarlara karşı
Çamura da batsa bir avuç su yeter manzaralarına
Bak bakalım ne göreceksin yansımalarında
Bir sen duruyorsa o terli aynada hâlâ
Geriye bir sen kaldıysa akçeli işlerin bıçak aralarında
Ciğerinde safra unutacaktır neye dertlendiğini
Sana okuduğun gazetenin eki duyuracaktır
Hangi çağın dışında kaldığını, hangi bahara mahcup
Hangi kışa mahkûm olduğunu
Hangi cinayet mahallini terk edip
Hiç elini sürmeden hangi devlete yardım ve yataklık ettiğini
Sana duyuracaktır kafanın içinde kanayan et parçaları
Yanında ta buralara getirdiğin cehennemi

VI

Kimse bilmez,
Sen bu cehennemi Afrikalardan getirdin
Belkacemlerden, Bikolardan, Dedanlardan getirdin
Çiçeklendi bile delik pabuçlar
Kamuflajların yıkık duvarların arasında siyah donlar çiçeklendi
Kayboldunsa durma az daha kaybet kendini
Dünya az dönse bulacaktır seni koyduğu yeri
Az kaykılsa güneş çekip alacaktır karanlığından
Kır sofralarında karıncalar balkıracaktır
Eylül doğuracaktır ağustosu nasıl boğazladıysa
Bahar kahır olacaktır on üç rekât ölüme tapınanlara

Yunus KARAKOYUN

İLK AKŞAM YEMEĞİ

İsa'nın çarmıha gerildiği gün
Bir akşam indi evimize

Annem öldü

O günden beri duvarlarda
Kışın bir eski resim, ona
Yalnız gölgesi altında bir yaralı kuş

Biz, onun çocukları
Bir sofranın çevresindeki ve hüzünlü
Birbirimizin yüzüne bakarız

Mezarına çiçek götürüyorum
Soğuk algınlığı bir rüzgâr sersemliği
Bilmiyorum... belki kemikleri üşüyor

Beyazında
Çocukluğumun uzak yüzü var
Çok eski bir daha hiç dönmüyorum; oraya
Yapraklarını döküyor papatya çiçeği

Ağzımda kırık sözcükler
Ne taşlar ne de göğe bakıyorum
Bir kitap için ancak bu kadar
Bir annenin ölümünü açıklayabilir evler

Kayıp bir çağa giriyor bedenim
Kendi yatağında kendi karanlığında

Annemin yokluğu geçiyor içeri
Sonbaharda bir akşam büyüyor gözleri

Dünyanın ilk sabahı
Belki sevdiği bir şiiri bir kuşun sesini
Mezarının başında son isteği üzerine
Paylaşıyoruz mutluluğu ikimiz

Serkan YILMAZ

DOĞUM GÜNÜM

Kitabın ortasında mahsur kalmış bir ayraç
Tonlarca kâğıt basıyor göğsüne
İki sayfa dikilmiş yanına,
Tıkıyor okunmayan tüm kelimeleri ağzına

Ayraç nefretle baktı, aşağı sarkan gözlerime.
Seçebilseydi, keser miydi tüm kâğıtları orta yerinden?
Yoksa karışır mıydı kelimelerin bitmeyen kavgalarına?

Soramadım.
Hızlıca kapattım kitabı.
Artık 32. sayfadayım.
Yaklaşıyorum, yolun yarısına.

Bilgehan Taha SOLAK

MANİFESTO

Allah'tan para bekliyoruz para!
bulunca parayı
bırakırız inşallah inanmayı
payı var bankaların ama
dua ediyoruz dua
boru değil, yakarıyoruz boyuna
kültür solcusu olmayalım kaygısıyla
rakı dolduruyoruz boşluğa
onu inanç da doldurur ama
maksat manifesto olsun
öylece bırakıyor sosyal demokratları
siyasal islamcıları bir gün suda bekletiyoruz
köpüğünü alıyor ırkçı faşistlerin
komünistleri medium roast kavuruyoruz
maksat içimiz rahat olsun
kaldırmıyor başkasını anarşist midemiz
inan olsun okuyoruz çokça
anlatıyoruz anladığımız ne boksa
uykumuz gelene kadar solcuyuz ama
uyku tutmuyor ekstreler kuşağında
bok da şiire hiç yakışmaz diyeni
şöyle duvarın önüne alıyor usulca
okuyoruz Bertolt'un ruhuna da bir Fatiha
para bekliyoruz para
sımsıcak düşlerine dalarken Proudhon'un
düşmanıyız öğrenilmiş yoksulluğun
ışığı bol olsun patronların da
bok yesinler kucağında yolsuzluğun

Yaprak Şeyda KERAY

ARAFTA, ARALIKTA

Kaç adımla geldin ruhuma,
Kaç adımda çekildin ruhumdan?
Çokça adımla gittim oysa.
Bir tek gecede eksildim.

Arafta,
aralıkta.
İki ihtimalin arasında unutulmuş,
Bir duanın son hecesinde.

Hicr, göğsümde daralan bir oda,
İnşirah kıyısında beklediğim henüz
Doğmamış ferahlık.

Bir ayet kadar yakın,
Bir ömür kadar uzak.

Sen ruhumun kıyısına bırakılmış,
adı konmamış bir imtihan.

İsmin eski bir kuyunun ağzına bırakılmış
bir taş.

Mühürlü ve hükümlü.

Erkan KARA

SEVGİLİNİN BAHÇESİ

çok oldu aşk şiirleri yazmayalı çok oldu
artık eşyanın perdesine takılmıyor gözlerin
her daim sana kim olduğunu hatırlatan bir gülün var
ve o gülden gelmenin vakarı ile işte
elinde beyaz güller al güller
kapısındasın büyük aşkın her gün

uzaklarda kaldı artık bahçendeki o kışlar
şimdi yeşillenmiş dallar çiçeklerde ballar var,
âh, zaman geçiyor, içinde sığ kalırsan yalan olurdun
ya da geçer zaman, içinde derinlik alırsın aşktır bu da
işte, her daim sana kim olduğunu hatırlatan o gülün
onda saklıymış büyük aşkın sırrı meğer

evet, çok oldu aşk şiirleri yazmayalı çok oldu
artık terk etmiş bir kalple yeniden geldin bahçeye
bu, senin büyük aşkı bulmaya bağlı hâllerin
ki bunu görmek isteyen sevgili imiş
üstün başın bu aşktan tüm izler ve elinde güller,
gülü olmayanın sevgilisi de olmazmış derler.

Seçil OĞUZ

CAMBAZ

Bir akşam vakti aklıma düşersin
Uzak kentlerin dalgınlığı uğrar gözlerime

Sazın diline o türkü yerleşir
Ayna tutar içimde olup bitenlere
Esmer sancılar kıvranırken bedenimde

Omurgam olur tüm kederler
Yollara düşsem derim
Uzak yollara
Uzakta sen
Yakında sen
Gidemem senden

Gün doğmadan aklıma düşersin
Şehir uykuda
Kuşlar süzülürken
Gencecik bir ağaç yorulur içimde
Çay tabaklarında söndürdüğüm

Tütünler yorulur
Acın yorulmaz

Ezber bozdurur yokluğun
Bir ipte iki cambaz
Biri hasret
Biri keder

Hüsnü Zafer KÖMÜRCÜ

GÜZ DÖNÜMÜ

- izi kazılı... –

Bir cana el değse gönlü burkulan sevgili
Kalp söktüğün topraklar yeşerir mi
Ahraz duvarları çatlatırken çığlıklarım
Topyekûn firar kaybolmana yeter mi
Tutar mı elinden Sırat'ta yâr bildiğin
Dalına konmayı hürriyet saymak
Çözebilir mi esaret zincirini

Aksak adımlı koşmalarımı peşinden
Unuturum sanman yaraları sarar mı
Tene ilaç mıdır izi kazılı güz dönümü
Haylaz zaman erteler avuntusuyla
Mevsim tomurcuklanır yanılgısında

Çıkınca karşısına mahşer ertesi
Dökülür mü yüzünden utanç emaresi
Bir can solsa kâinat yıkılırdı nazarında
Kaf'tan sökülüp gelen Anka kanadım
Hatıranla acılanır, kırılır kederinden

Uyanır savruk avuntularımdan sarhoşluk
Körlüğe çareymiş ayrılık denen zehir
Şimdi görmekle ölmek arası
İçli bir yolculuğa açılır mısralar
Belki okunur diyerek sırdaş arzular

Serzenişlerimi Tanrı duydu diyerek
Vurduğun yerlerim çiçekleniyor
Her hatıraya şükredip
Pişmanlık topluyorum yokluktan
Utanç seferini sonumuza katıp
Sevdiğin güllerle beziyorum kabrimi
Sahte sevgilerden uyanmış utanışla
Toprağına karışıp ruhunla soluyorum

15.10.26, Bursa

İbrahim Halil ERGİN

K/ALAYCI

I
Kalaylanan günlerin kokusudur
direğini titreten burnumun
kaplamış her yanı paslı
sesinde alaylı bir tını işitiliyor şehrin
tavlanıyor şehir kumlanırken
kemiklerinde çekiç gümbürtüsü.

II
Kir ve yağ sokaklarda
tüccarın ellerinde terazisi Medyen halkının
ey yağmur yağ üstüne bu şehrin
yıkanalım biz de serçeler gibi neşeyle
un ufak kemikleri toplasın çocuklar
bir kalaycı geçti aramızdan övünelim.

2 – 7 Kasım 2026, İstanbul.

MÜLAYİM'LE KARŞILAŞMAK

Emin ORHAN

Öyle böyle değil, her tarafım ilmek ilmek…

Hadi hatırı kırılmasın, diye başıma gelenler. Ne bileyim böyle olacağını!

Oldu işte.

Anacığım, "Arkadaş avutmak çocuğu avutmaktan zordur,"derdi. Yılların tecrübesini yaşayıp ruhunda taşıyan anacığım haklıymış.

Bakanlıklar'dan yukarı çıkarken gördüm Mülayim'i.

Keşke görmez olaydım.

Takıldı peşime, "Hadi Mülkiyeliler'de bir şey içelim,"diye.

Ben, "İşim var başka zaman gidelim,"diyorum.

O, "Olmaz, bir daha nerede göreceğim seni,"diye diye sürükledi beni.

Hava serin olduğu için dışarıda oturmak istemedim.

Mülayim, "Emin açık hava iyidir, içerisi kalabalık,"diyerek önümüzdeki boş sandalyeye bıraktı kendini.

İster istemez ben de.

Oturmamla kalkmam bir oldu!

Gözlerini belerterek, "N'oldu Emin?" demesi iyice sıktı canımı.

Kör şeytan diyor, "Tersle şunu, çek git buradan!"

Memnuniyetsiz bir ses tonuyla, "Bak sen işine, bir şey yok,"dedim. Dedim ama pantolonun arkası vıcık vıcık oldu. Biri su mu dökmüş, yoksa ayran ya da kola mı anlayamadım.

Mülayim bozuldu tabii.

Pantolonumun arkasını gösterip, "Tuvalete gidip geleyim,"dedim.

Başını sallayıp avuçlarını açtı, ben de üzüldüm, dercesine.

İçeri girip pantolonu çıkarırken cüzdan ve telefonum klozetin önüne düştü. Onları yerden alayım derken omzum musluğa takıldı.

Kalakaldım öylece!

Kımıldayıp kıpırdasam bir yerlere çarpıyor bedenim. Öylece bekledim üç beş dakika. Derin nefes alıp kendimi toparladıktan sonra doğruldum. Çıkardığım pantolonun arkasına bakınca keyfim iyice kaçtı.

Kırmızı ıslak bir leke.

Aklımdan, "Şarap lekesi olmalı,"düşüncesi geçti bir ara. Cüzdanla telefonu klozetin kenarındaki rule kağıtla üstün körü silip kapının yanındaki kuru zemine bıraktım. Lekeyi klozetteki taharet musluğu ile ovuşturunca daha da ıslandı pantolon.

Islaklığı azaltmak için iki elimin arasındaki kumaşı iyice sıktım. Tuvalet kağıdından biraz daha koparak ıslaklığın üzerine olanca gücümle bastırdım.

Bastırdıkça kağıt ıslandı, ıslandı, ıslandı…

Kazak ve gömleğimi çıkardıktan sonra kısa kollu atletimi sıyırdım üzerimden. İncecik bir serinlik kapladı bedenime…

Üşümekle titremek arası bir şey.

Atleti kalçalarımdan aşağı doğru sarkıttım. Pantolondaki ıslaklık kalçalarıma değmesin diye.

Çıplak bedenimin üzerine gömlekle kazağı giyince ürpertim azaldı.

Yine de sürdü üşümem.

Kabanımı tuvalet kapısının ardındaki askıdan alıp usulca giydim. Yerdeki telefonla cüzdanı da tuvalet kağıtları arasında tutarak çıktım dışarı. Önemden geçen garsondan biraz kolonya vermesini rica edince içeri işaret etti, "Karşı masadaki arkadaştan alabilirsin,"deyip uzaklaştı.

Yarım adımlarla masaya yaklaştım. Görevli yüzüme ters ters bakarak, "Beyefendi rahatsızlandınız mı?" diyerek kalktı ayağa.

İyi olduğumu, biraz kolonya istediğimi söyledim. Sehpanın kenarındaki kolonyayı alıp uzattı. Cüzdanla telefonu büyük bir peçetenin üzerine koyup kolonyalı peçeteyle iyice temizledim. Onları küçük bir poşetin içine atıp ellerimi tekrar yıkadım.

Aradan epey zaman geçmiş olmalı ki Mülayim yoktu masada.

Tası tarağı toplayıp otobüs durağına vardığımda bedenim buz tutmuştu.

Otobüsten inerken telefonum çalmaya başladı…

Merak da etmedin kimin aradığını.

Eve varınca kaslarım gevşedi, gözlerim açıldı. Ruhum aydınlanıverdi.

Odaya geçip üzerimdeki bütün giysileri çıkarıp banyoya attım. Sıcak suyla güzel bir duş alıp koltuğa uzandım.

Kalktığımda saat 03:00'tü.

Telefon ve cüzdanımı iyice temizledikten sonra bir gece çayı demledim.

Telefonu çıkardım, iki cevapsız arama…

Bir de ileti.

Mülayim'miş arayıp ileti yazan, " Bekledim bekledim gelmedin, herhalde bir şeye kızdın, eve gittin, diye düşündüm. Ben de Tarhan'a uğradım bu ayın dergilerine bakmak için,"diye yazmış…

Annemin nasihatı ve demli çay iyi geldi bana.

Gülçin Yağmur AKBULUT

YAĞMUR'UN YÜZÜ

Suyun sevdası ateşedir
bildiğinizi sanıp
hiç bilmediğiniz
derya içredir

Islanıp geçersiniz
saçak altlarına
ten ile birlikte
kurutursunuz kalbinizi

Aşkı bir de ona sorun
başını kor ateşe yaslayana
dostluğun mihenk taşı
yüreğinde saklıdır
dünyanın hali

Yağmurun dilleri uzanıyor
ıssız çölünüze
yıkılıyor birer birer
kumdan şatolarınız
sırasıyla açılıyor
paslı kilitler

O ki suların ortasında
için için yanan ateş
Yağmur yüzüyle geliyor
içtenliğin sofrasına

Mustafa GÜNAY

BULUTLAR

geçip gidiyor bulutlar
dağılıyorlar bazen
gökyüzünün ezgisi sürüyor
dinginlikle çılgınlıkla
bazen sessizce bazen coşkulu
kuşların seslerinde
yeni bir mevsimin ilk sözcükleri
her gün yeniden öğreniyor insan
hayatın alfabesini sanki
sanki her sabah ilk kez görür gibi
aynada yüzünü gözlerini bakışlarını

pencereden şehir görünüyor uzaktan
yükselen binalar yorgun ağaçlar
dalgalanan bir bayrak hüzünlü
yağmurun parmakları ağaçlarda
köpeklerin gözlerinde rüzgârın izleri

masadaki kâğıtlar da rüzgâr bekliyor
yorgun bir kalemin adımlarını

dinliyorum içimdeki bulutların uğultusunu

Barış C. YILDIRIM

UTANÇ MÜZESİ

Çaya karanfil koydum omlete mozarella dilimde aromatik lezzetler
akışa bırakamadım kendimi tunçtan bir heykelini diktim
bağrında jilet çizikleri dünyada olup bitenin

çürütmüyor içimdeki kimyayı parklarda başıboş yürümek
eritiyor üzüntümün asidi pencereme vuran sabah güneşini
her gece kuyuya iniyorum uykumda sabahları tekrar gökyüzü
gökyüzünde bir kelebek acı ile neşe kırması

boğazımda bir zincir kalbimde değirmenden kalma ağır bir tekerlek
zincir sıktıkça dönüyor taşı değirmenin ve tekerlek
döndükçe sıkıyor zincir
böyle dönüyor acının makarası kalbimdi aklımdı
ellerinde can çekişiyor adı geçmiş olan celladın

bir roman karakteriyim ben çırpınan kaderinin elinde
zihnimde harita gibi işlenmiş bir örümceğin ağları
göğsümdeki ağırlık kesiyor nefesimi
tarçınlar döküyorum bulaştığım çamura
makaslar çalışıyor arasında karada çırpınan balıkların
sincaplar nasıl da mutlu

bir fotoğraftan oyuyorum kendimi başımda bıçağı giyotinin
çarçur edilmiş bir hayat utanç müzesi koridorlarında
ayağım takılıyor kendime düşüyorum derin bir suskudan
düşüyorum ölümün tarlasına içim mezarına yabancı
deliren bir merakla acaba ölüm yas tutar mı?

Uygar ÖZCAN

GÖĞSÜMÜN İSABETSİZ SUÇLARI

(Balıkların suçu yok.)

Yeni bir şehir eğittim,
gecesi gündüzünü ağlatmayan.
Bu sefer, yalnızca benim için.

Sokaklarında eli çiçek tutan kadınlar gezer,
ve memnun penceresinden herkes.

Hiç görülmemiş bin bir kuş ekledim manzarasına,
göğsümün isabetsiz kuşlarının aksine,
göç etmeden usulca heceyle beslenen.
(Hecelerim, dil değmeden üretilmiştir.)

Toprağında aksi çiçekler yok,
güne müteşekkir ve sarısını sesle süsleyen
bin bir ayçiçeği açar yaylalarında.
(Yüzünün bozulmamış yanını, toprağa verdim gübre diye.)

Sırf denizi yabanîdir.
Sencil balıklar yaşar içinde hâlâ,
dalgaları şamandıralara büyüklenir.
(Balıkların suçu yok.)

Tükenir mi bu balıklar bilmem,
yüz bin sene daha olta eğitirim bu kıyıda, bu kesin.
Elim mahkûm.

(Balıkların suçu yok.)
(Balıkların suçu yok, değil mi?)
(Balıklar masum.)

Ayşe Şafak KANCA

TERAZİ

Tezgâh kuruldu dilin ucu zehir
her kelime tuz her kelimesi biber bu şehir

fizik kuralları enkaz, baharlar hep son
Gözlerimin buz tuttuğu keskin anılar kör

silinmeyen uzun ve köhne bir hüzün
bir yazı hatırlatıyor kırgın ve sırsız aynalarda

ay ışığı üstümde geçmişin solgun yüzü
terazisi ayarlı, ağır ve yaralı

ne bir su damlası ne birazcık serinlik
ruhumda bitmeyen soğuk ve derin kimsesizlik

Müjdat GÜVEN

SUYA YAZILAN ADLAR

gecenin öte yakasından
yatağımın kıyısına vurur bir yüz
gözlerinde
suya varamamış yollar

musluğu açarım
gölgesi düşer suya
eğilir dudaklarıyla
dünyanın dibini yoklar

çöller
cetvelle çoğaltılmış sınırlar
göçler

deniz kendinden çıkıp
varamayanları uzun süre saklar
kaç insanın adını
kıyıya varmadan suya yazmıştır

bir gemi geçer uzaktan
gövdesinde yüzyılların yası
Ümit Burnu
adını taşıyamaz

bir çocuk geçer içimden
kaburgaları
dünyanın eksik parmaklıkları
göğsüme değse eli
avucunda kilometreler

perdeyi çekerim
deniz içimde kıyı arar
bir kıta yatağımın içinde
yer değiştirir

iki göz kapağının arasına
kurulmuş küçük bir ülke
hiçbir şey olmamış gibi
sabahı getirir
musluğu açarım su yine berrak

gözlerimi kapasam içeride
açsam dünya kadar yakın

Oğuz KAYRA

ÖLÜM İLE ÇIKIŞIN BİLLURU!

gördüm ak olanı, ellerimden kaçan titreyişteki sessizliği
geliyorlar niye –ve sürükleniyorlar ilk düşüşten iç akışa
ama her âşık gömüyor kendini ay altına, seğirten ozana

kurgulanan eğrilerde kendini asmış üçgenlerim o gölge
dizi dizi uyukladığımız asal kenarında yoksul yüzümüz
ve iç çekmelerde gizlidir kara yasın seyir ve dönemeci!

kırgınlığımız neden salınır dert içinde kalbin incilerine
ve de alıp götürülecek ömrümüzün derman kuyularına!
ve sonra uğrayacağız her an kapalı olana bir çileci gibi

orada dirlik içindeki ölüm ile, çıkışın billuruna öylece!

Mehmet GENÇ

TORTU

Biri,
“Nasılsın?”
diyor.

“İyiyim.”

Asıl cevap
dilimin altında
bir süre bekliyor.

Ağzımı kapatınca
içime düşüyor.

Gün boyunca
söylemediğim ne varsa
birikiyor.

Gece
sağıma dönüyorum.

İçimde ne varsa
o yana çöküyor.

Soluma dönüyorum.

Peşimden geliyor.

Sabah
yürüdükçe
göğsümün altında
ince bir kum sesi.

Arzu KAYA

BİR KEDİNİN YÜZÜNDEN

Metro hızlı program
Tramvay yavaş
Çamaşır makinesinde
Kırış kırış
Donlar, sütyenler,
Beyazlar renkliler
Kırış kırış insan
Eve gitsek de
Serilsek
Koltuklara, kanepelere
İplere balkonlara

Bir kedi yüzünden
Sanki tüm bunlar
Makinede dönen
Çamaşırları seyreden

BURSA FLANÖRÜ, 16

Ramis DARA

ALİ ÖZÇELEBİ

Albert Camus'nün efsane romanı *Yabancı*'yı 1960'ların sonlarında Konya'da tıfıl bir İmam Hatip öğrencisiyken almıştım. Karton ciltli ve şömizli bir kitaptı (Altın Kitaplar'dan Samih Tiryakioğlu çevirisi olmalı). *Yabancı* kısa bir romandır, demek ki aldığım kitabın sonunda Camus'den başka bir iki kısa metin de vardı. Genelde o seriden romanları severdim ama *Yabancı* bana o yaşlarda pek hitap etmemişti.

Camus'nün bu unutulmaz romanına ancak Fransız filolojisinde okurken Ali Özçelebi hocamın çeviri dersinde kullandığı sırada nüfuz edebildim ve sevdim. İşin ilginci Ali hocamda romanın kahramanı Meursault'dan izler bulmuştum.

Bu sebeple hocam hayata veda edince *Akatalpa*'nın Aralık 2006 tarihli 84. sayısına "Ali Özçelebi Benim İçin II. Albert Camus'ydü" diye bir yazı yazmıştım.

Ali hocam -daha önce pek çok yerde dile getirdiğim gibi- beni Bursa'ya getiren, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinde bizleri bir araya toplayan insandı: Melih Elal'ı, Serdar Ünver'i, Mustafa Durak'ı, Ahmet Necdet'i, Dilek Öztekin'i (Kurt)...

Bursa Edebiyat Günlerini, dergilerden özellikle *Akatalpa*'yı, onun sağladığı, kolaylaştırdığı ortamlarda hayata geçirdik arkadaşlarla.

Hocamız fakültenin dekanıyken kendimi yeryüzünü edebileştirmekle görevli bir elçi sanırdım, gündelik hayatın edebi ve ebedi hayatla bir ve aynı olabileceğini düşünürdüm; dünya malı dedikleri gözümde çalı çırpıydı ancak.

Hocam son yıllarında bir roman yazmış ve basıma hazır haldeydi. Ayrıca kitaplaştırılacak incelemeleri vardı. Fransızca ve İspanyolcadan arka arkaya romanlar çevirmekteydi. Bunlardan ilk bir ikisinin okumalarını ve küçük tashihlerini ben yapmıştım. Erkenden gitmeseydi şimdiye belki de çoğu Can yayınlarından çıkmış 40-50 romanın çevirmeni olacaktı.

Biri YKY, biri Telos, beşi Can yayınlarından çıkmış yedi çeviri romanı yeni okurlarını bekliyor şimdi.

1943'te Antep Kilis'te doğup 3 Kasım 2006'da Toulouse'da hayata veda eden Ali hocamızın İstanbul'daki defin törenine Bursa'dan Seher, Güzin ve Serdar'la birlikte gitmiş, onu Kanlıca tepesinde toprağa emanet etmiştik...

Ve son söz: Ali Özçelebi 1984'te yerleştiği Bursa'nın kültür sanat edebiyat ortamına doğrudan ve dolaylı katkılarıyla hiç unutulmaması, hep baş tacı edilmesi gereken tarihi bir figürdür.

*

MELİH ELAL

Aziz arkadaşımız Melih, *Yeni Biçem*'in son dönemlerinde UÜ Eğitim Fakültesinin 152 evler kampüsündeyken aramıza katılmıştı. *Akatalpa*'yı da Görükle kampüsünde Eğitim Fakültesinin pembe binasındaki 324 numaralı odada özellikle onun çok istemesiyle çıkarmaya başlamıştık. İkimiz de emekli olduktan sonra ben *Bursa Defteri*'nin yayın yönetmeni ve editörü olarak çalışmaya devam ederken de onun bana çok yoğun katkıları olmuştu. Hemen her gün Nilüfer'deki Adaletkent sitesinden kalkar, derginin Heykel'deki bürosuna gelirdi.

Nilüfer Kent Konseyi bünyesinde faaliyet gösteren ve sonradan onun adıyla devam eden Melih Elal Okuma Grubuna katılım çağrısı da *Bursa Defteri*'nin bürosundayken gelmiş ve sonraki günlerde grubun bir toplantısına birlikte katılmıştık. Melih'ciğim grubun sonraki toplantılarına da güler yüzüyle katılmış, orada kendisini sevdirmişti. Sohbetini dinleyenlerin onu sevmemesi imkânsız gibi bir şeydi. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin onun kültür sanat yüklü konuşmaları karşısında kendilerini "ağlayan nar" yerine koyup ona "gülen ayva" dediklerini duymuştum.

O günlerdi, ah o günler...

Bursa'da 1 Mayıs 1950'de doğup 12 Mart 2008'de aramızdan ayrılan Melih Elal'ın arkadaş çevresi genelde edebiyatçılarla Bursa kent kültürü için çaba harcayan kültür ve sanat insanlarından oluşurdu, ama bunların tamamına yakını (örneğin benim gibi!), doğma ya da olma değil de, sonradan Bursalı'yken; o "kökleri 300 yıl öncesine dayanan bir Bursalı"ydı. Bu açıdan onun Bursa'yla ilgili yazıları, Bursa ve çevresiyle ilgili kültürel gözlemleri özel bir değer taşırdı. Onun zamansız ölümü sonrasında derleyip yayımladığımız *Mekânın Bursa Olsun* kitabına ba açıdan da bakmak gerekir.

Kitabın ağırlıklı bölümü üç aylık kent kültürü ve düşün dergisi *Bursa Defteri*'nin Haziran 2001'de çıkan 10. sayısıyla Nisan 2007'de çıkan 29. sayısı arasında; Kızık köyleri, Uludağ, Uludağ etekleri, Orhangazi, Karacabey, Yenişehir, Mustafakemalpaşa, İnegöl, Orhaneli, Büyükorhan-Harmancık, Gemlik ilçeleri, Safranbolu, Çanakkale ve kentiçi kültür gezileriyle ilgili günlüklerden oluşuyor.

Baştaki altı denemeyse genelde Bursa kent merkezinin 1950-2000'li yıllarının anlatıldığı anılara dayanıyor. Bunlardan 3. Bursa Edebiyat Günleri'nin kitabı *Erguvan Bayramı*'nda yer alan "Yeşil'den Kimler Geçti" incelemesiyle 7. Bursa Edebiyat Günleri'nin kitabı *Çınarlı Kentin Dili* kitabında yer alan "Bir Zamanlar Bursa'da Kitapçılar" yazıları Şehr-i Prusa'nın yakın geçmişini zihnimizde canlandırabilmemiz için özellikle okunmalıdır.

*

NADİR GEZER

1978-1979 yıllarında ışıklar askeri Lisesinde yedek subay olarak askerlik görevimi yaparken dönemin saygın dergilerinden *Türk Dili*'nde Nadir Gezer'in güzel bir hikâyesini okumuş ve yazarın Bursa'da yaşamakta olduğunu öğrenince daha çok sevinmiştim.

Şimdilerde öykü ve romanlardaki Bursa izlerinden hareketle kısa metinler yazmaya başlayınca Nadir ağabeyin bazı hikâyelerinin de Bursa'da ve onun doğup büyüdüğü, İnegöl'e bağlı Eymir köyünde geçtiğini hatırladım.

Ama nerede şimdi o kitaplar?..

Sonunda İnegöl Çarşısındaki sahaflardan Nadir abinin ilk hikâye kitabı *Hanife Nine'den Öyküler*'i bulabildim.

Yazar ağabeyimiz, o inci gibi yazısıyla, bu kitabı 27.O2.1999 tarihinde bir dostuna imzalamıştı, bana imzaladığı kitaplar kim bilir neredeler?..

İnegöl, önümüzdeki yıllarda Bursa'dan ayrılacak olsa da, yazılarımın arasında Uludağ'ın doğu uzantısındaki bir köyle ilgili izlenimlerin bulunması da bir çeşni olurdu.

Hem de bir zamanlar kültür sanat edebiyat etkinliklerimiz sırasında İhsan Üren ile birlikte kendisini babam yerine koyduğum Nadir ağabeye manevi borçlarımdan birazını ödemiş olurdum.

Nadir ağabeyle bir de ortak yanımız vardı; ikimiz de çocukluğumuzda farklı yörelerde tütün tarımıyla uğraşmıştık. Tütün çapalamış, kırmış, dizmiştik. "Yeşil tütün yaprakları acı zifirini" (s. 37) ellerimize ve üstümüze başımıza kusarken...

Hanife Nine'den Öyküler kitabındaki 9 öykünün ilk 6'sında Hanife Nine ana kahraman ya da kahramanlardan biri olarak geçmekte. Böylelikle bir tür ırmak öyküler ortaya çıkıyor.

Açılış öyküsü "Oduncular"da evinin odalarını "mavi çivitli kireçle", "dışını ak toprakla", "odalarla hayatın tabanını bol samanlı sarı toprakla" (s. 5) sıvamış olan Hanife Nine;

komşuları Göçerlerin Safinaz, Softaların Hacer, Haliklerin Fadime ve Cüce Durdu'yla Ahı Dağı eteklerine odun kesmeye gider.

"Yokuşu çıktılar. Şerif Ağa'nın tarlasının tam doruğuna oturdular. Ova, güzelim bir atlas gibi serildi önlerine. Uludağ doruğu gözlerinde ışıyordu. Güneş ovayı yarıp geçen derelerde yalazlanıyordu. Gözleri, bu çarpıcı doğa güzelliğiyle yıkandı oduncuların. Derin bir soluk aldılar." (s. 7)

"Kuru dalları tahralarıyla" kesip budayıp, bir kıyıya yığarken at üzerinde çıkıp gelen Ormancı Sungur onları engellemek ister, ama Hanife Ninenin önderliğindeki kadınların direnciyle bundan vazgeçmek zorunda kalır.

"Köy yerinde kış nasıl geçeeer, ekmek nasıl pişeeer! O bizim boynu altında kalası böyüklerimiz bilmezleeer ki!.."

*

İHSAN ÜREN

İnsanların ölümlerine üzüntümüzü uzatsak, belki de hayatta kalamaz, yaşayamazdık. Ama bazı insanların başlangıçta bize biraz doğal gelen yoklukları zaman içerisinde insana daha çok koymaya başlıyor. Benim için bunlardan biri de İhsan Üren (24.08.1939 Çorlu - 12.10.2014 Bursa) ağabey. Fiziki yokluğunun üzerinden on küsur yıl geçmiş, şimdi onun daha önce tümünü dikkatle okuduğum 11 kitaplık şiir külliyatı *Bütün Şiirleri*'ni elime alıp orasından burasından yeniden okuduğumda, ah keşke hayatta olsaydı da uzun uzun oturup konuşsaydık duygusundan kendimi kurtaramıyorum.

Bir kitaba adını veren; şiirini, şiirlerini yazdığı, arka planını anlattığı, bir Ege yolculuğundan kökleyip Mudanya'daki özel İhsan Üren evinin bahçesine gecikmeyle diktiği için üzüldüğü, onun bu ilgisini karşılıksız bırakmayıp canlanıp büyüyen Bilge Zakkum'a atfedilen "bilge" sıfatı en çok İhsan ağabeyin kendisine yakışıyor. Mudanya'da, yazları Kumyaka'da, Bursa'da, Çorlu'da, İstanbul-Validebağ'da şiir, edebiyat, sanat okuyup yazmaya, izlemeye ömrünün son aylarına kadar devam eden bu bilgi küpü bilge, ondan başkası değildi!

Onun onuncu kitabı *Sis Zaman, Düş Zaman*'da yer alan ve 2001'de yazdığı "Bursadan Ben de..." (s. 423-425) şiirine bir özet yorum yapmaya çalışıyorum:

Üç bölümden oluşan "Bursadan Ben de..." şiirinin "Zafer Meydanı..." adlı ilk bölümünde şair Zafer meydanında oturup Tophane yamaçlarındaki traverten kayalara bakar, bir anda "kaç milyon yıllık bir oluş"u görür.

İkinci bölüm "Tophane..."de 40 yıl önce, yirmili yaşlarındayken, yolunu gözlediği sevgilisini (şairin eşi, Bursa'nın yerlisi [Hisarlı] resim öğretmeni Mesture hanım) beklediği zamanları hatırlar ve yeniden o parka çıkıp oturabilmeyi gönlünden geçirir.

Üçüncü bölüm "Duaçınarı"nda şehrin doğusuna sıçrar imgelem. Yoğun selle dağın yamacı ovaya iner. Şiir kişisi ya da şair, kendisini yüksekçe bir yere atarak kurtulur, ama aradan 25 yıl geçmiştir.

Doğrusu bu üçüncü bölümü tam kavradığımı söyleyemem. İlk iki bölüm reel denebilecek bir atmosfer sunarken, burada imgesel ya da simgesel bir sıçrama ortaya çıkıyor...

İhsan ağabey de uzaklarda bir yerlerden bakarak halime gülümsüyor.

Ama bu arada bir şeyi de eksik bıraktım. Çoğu eğlenceli ya da özel konuklu yemeklerimizin gönüllü sponsoru, edebiyat dergilerinin destekçisi oydu. Benim için en unutulmaz olanı da; her yaz, Bursa'dan sekiz on şair yazar toplanır, bir akşam onun Kumyaka'daki yazlığına rakı balık muhabbetine koşardık...

*

ALPER CAN

Son günlerde içinde yaşadığım şehrin ve çevresindeki yerleşimlerin, kuruluşlarından günümüze uzanan serüvenini anlatan iki güzel kitap okudum; sevgili Alper Can'ın *Kadim Bursa* (2017) ile *Kitap Binayı Çip Sokağı Öldürdü: Nitelik Değiştiren Bursa* (2021) kitaplarını.

Çıktıkları dönemlerde üzerinde çalıştığım dosyalardan dolayı okuyamadığım kitapları yeni okuyabildim.

İlk söyleyeceğim şey: Bu kitaplardan çok bilgilenmiş olmam, biraz bilip unuttuğum şeyleri de hatırlamam ve unutmamak için pek çok satırın altını çizmem.

Bir şehri ve çevresini kuruluştan günümüze araştırıp betimleyip değerlendirmek ve hatta geleceğe yönelik kestirimlerde, önerilerde bulunmak altından kolay kalkılabilecek bir yük değildir.

Çünkü tarih, coğrafya, ekoloji, arkeoloji, şehircilik, sanat tarihi, mimarlık tarihi, kent sosyolojisi, antropoloji, iktisat, felsefe, filoloji ve nihayetinde edebiyat gibi pek çok alanın kesişiminden geçen oldukça zorlu bir alan bu. Bunun için bir ekip, bir kurum çalışması gerekir; bu da insan toplulukları arasında, ama özellikle Türkiye'de yapılabilecek en zor şeylerden biri.

Ancak kendini buna adayan bir kişinin de yapabileceği şeyler az değildir. Alper Can'ın ayak bastığı yer burası.

Daha önceleri *Eskiçağ Rehberi* (2011), *Antik Çağ Sözlüğü* (2015) kitaplarını yayımlamıştı. Bu genel perspektiften Bursa özeline geldiğinde de başta söylediğim iki kitabı.

Biri Bursa'nın Osmanlı öncesindeki kadim tarihini anlatıyor, diğeri ondan sonrasını ve içinde yaşadığımız çağa gelinceye kadar atılan yanlış adımları ve atılması gerekip de atılmayanları.

Son kitabın son bölümlerini bir an, bir yas havasını yansıtan bir tür ağıt gibi algıladım. Ama sonra toparlandım.

5.000 küsur yıllık şehrimiz (kuruluşu MÖ 187 olsa da Hisariçi'nde MÖ 3.000'lerde yaşayan insanlar var) henüz ölmedi ki ağlayalım dedim kendi kendime ve kitapta olmayan bir konuya atladım.

Yapay zekâ sonrasında insanların yazı ve şiir yazmasına gerek kalmayacak mı, yoksa daha güzel şiirler ve yazılar mı yazılacak? Ve o zamanın şehirleri nasıl şehirler olacak?..

*

YUNUS TEMİZ VE RECEP NAS

Son yıllarda Bursa'da düzenlenen kültürel etkinliklerin bildiğim en yakın takipçisi dostum Yunus Temiz'dir. 1949'da - aile kökeni Trabzonlu olsa da- Bayburt'ta doğmuş, 1973'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirmiş, sonraları Bursa'da Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde eğitim yönetimi üzerine yüksek lisans yapmıştır. Muhtelif zamanlarda Isparta ve Bursa Eğitim Enstitülerinde öğretmen ve yöneticisi olarak, bu iki il ile Kırklareli'nde, orta dereceli okullarda öğretmen olarak çalışmış, 1999-2003 yılları arasında tarihi Bursa Erkek Lisesi'nde müdürlük yaptıktan sonra, 5 yıl da Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğretim görevlisi olarak çalışıp emekli olmuştur. Bursa'nın yerlisi Sabiha hanımla evlilik yaptığı için en çok ve severek Bursa'da yaşamış ve yaşamaktadır.

Kendisini uzun yıllardır tanırım. 1987'de Bursa'ya geldiğimde ilk yerleştiğim semt olan Maksem'de otururken eşiyle bize akşam gezmesine gelmişlerdi. O sırada evimizde dışardan konuk olarak Hasan Efe - Vicdan Efe çifti bulunmaktaydı. Konuklar kendi aralarında konuşurken, Yunus Hasan'a, sanıyorum Milli Cephe hükümeti zamanında kızağa çekilmiş olarak Cumhuriyet Lisesinde rehber öğretmen olduğunu anlatmak için espriyle, "merkez valisi" olduğunu

söylüyor. O sıralar kulak sorununu yaşamakta olan Hasan bu sözü "merkez vaizi" olarak anlayıp şaşırıyor. Gül Allah gülüyoruz...

Heykel'deki cadde ve sokaklarda Yunus Temiz ile, bu yıl içinde maalesef kaybettiğimiz Uludağ Üniversitesinden mesai arkadaşım, emekli öğretim görevlisi ve eğitim alanında güzel kitaplar yazmış olan Recep Nas'ı (1944 - 07.06.2926) genelde birlikte görür selamlaşırdım. Birini yalnız görür ve ayaküzeri biraz konuşursam diğerine selam söylerdim.

Yaz aylarında genelde Gökdere içindeki DSİ lokalinde oturuyor olmalılar ki beni hep oraya çağırırlardı. Bense hep fırına kelle yetiştirme hesabı, okuyup yazmakta olduğum konuları bahane edip gidemezdim.

Severek yazdığım bu yazının motivasyon kaynaklarından biri de bu; geçmişteki ihmallerden doğan küçük bir rahatsızlığı giderme çabası.

Yunus Temiz de, Recep Nas da öğrencilerinin derslerine bayıldığı örnek insanlar. Bütün öğretmenlerimiz böyle olsa, Türkiye içinde debelendiğimiz sorunları yaşamaz, ileri ülkelerden biri olurdu...

Yunus Temiz öğretmenimizin *Öğretmenlik Eğitim-Aydınlanma* (2001) kitabı bu konularda bir rehber, bir ışık olsun diye yazılmıştı...

*

ERSİN ERDEM VE METİN GÜVEN

Bir dönem *Akatalpa*'ya unutulmaz katkılarda bulunmuş, kardeşi Zihni'den de yardım alarak, derginin bütün fiziki işlerini üstlenmişti: Nüfus cüzdanındaki adı Zühtü Engüdar idi, ama biz onu Ersin Erdem diye biliyorduk, bu adı kullanıyordu.

Akatalpa'dan önce de Metin Güven'e *Onaltıkırkbeş* dergisinin çıkışında Zühtü Engüdar adıyla benzer katkılarda bulunmuş, o derginin resmi sorumluluğunu üstlenmiş ve bütün koşuşturmalı işlerini yürütmüştü. Derginin düşünsel, poetik yanı elbette Metin Güven'in üzerindeydi, ama ötesi de Ersin'in üzerindeydi.

Çoktandır ikisi de bu dünyada değiller, ne Metin, ne Ersin var; neyse ki Ersin'in kardeşi -ve manevi kardeşim- Zihni yaşıyor, Karacabey'de. Arada bir haberleşiyoruz.

Ersin'in Karacabey'deki defnine de gitmiştim, vicdan borcumun çok azını öderim belki diye...

Sevgili Z. Ersin Erdem kardeşimin (15 Haziran 1960 - 18 Kasım 2018), Metin Güven'den (1947 - 16 Ağustos 2010) söz ettiği ve *Akatalpa*'da (Ekim 2010, Sayı 130) yayımladığımız "Dokunur Şiirin İpeği" şiiriyle anıyorum ikisini:

İnebey Caddesinden ne zaman insem
Sükût parmaklarımın ucunda
"Saklı su"yun derin kahkahası
Zırhını deler suskunluğun
Uzun koşusuyla münzevi şiirin
Sonsuzluğa akan nehre dokunur
Geçer Metin Bey'le kediler

Başı dumanlı Uludağ'ın, Kapalıçarşı'da
yılgınlık
İşsizliğin kışı sokakların barutuna kav
Deprem yürekte patlar, dert tavana avize
Dokunur şiirin ipeği inzivada, kediler
Huşuyla eğilir, gözlüğünü siler Metin Bey

Kapılar çalınmak için, insan anımsanmak
Yılın bir saati, ayın bir günü, haftanın bir anı
Telefon denen meret, ah! bilgisayar kıskançlığı
Nasıl koparır bildik tavırlardan, biter
Kandilde yağ, gözde fer, derede nilüferler
Zaman başka, akış başka ahde vefa
Süstür şimdi eski şarkılarda, meraklı
Gözleri camlarda, kırık havalardan söyler
Metin Bey'le kediler

Kozasını acıyla örer, sabrı ipek kılar
Hayat bilgece öğretir; dost kitaplar
Kanı çekilir yeryüzünün, uyuşur
Mağma, tükenir her incelik yine de
Koparılır ejderha pençesinden,
Yüreğin kanıyla ruh verilir güllere
Metin Bey'le kediler, yüceltir çileyi
Sonsuz zamana istihzayla güler
*

DİLEK KURT (ÖZTEKİN)

Dilek Öztekin'i ilk kez, Uludağ Üniversitesinin bir edebiyat etkinliğinin sunuculuğunu yaparken tanımıştım; Fen Edebiyat Fakültesinin edebiyat bölümünde son sınıf öğrencisiydi. Mezun olunca dekanlığını Ali Özçelebi hocamızın yaptığı bizim fakülte Eğitim'de meslektaşımız olarak çalışmaya başladı. Sanatın her alanına ilgi duyuyordu, ama tiyatro daha öndeydi ve inanılmaz etkin biriydi, hedefleyip de başaramayacağı şey yok gibiydi. Bursa'da tam bir İstanbul hanımefendisi olan annesiyle birlikte yaşıyordu. O sıralarda *Yeni Biçem*'in son sayılarında yazılarını da yayımlamıştık.

Aradan yıllar geçti. Facebook ortamında Dilek Perimasası adıyla yer alıyordu artık. Uğraş alanlarını özetleyen unvanları da şöyle: Akademisyen, yazar, şair, oyuncu, yönetmen, seslendirme sanatçısı Doç. Dr. Dilek Kurt.

22 Temmuz 2020 tarihli kendi sayfasında geçmiş Bursa günlerinden iki fotoğraf paylaşıp altına şunları yazmıştı:

"Sevgili Ramis Dara'nın bizleri buluşturduğu kıymetli edebiyat etkinliklerinden birinde, etkinlik sonrası yemekteyiz; ilk fotoğrafta Tülay Tura Börtçene, Ahmet Oktay, Ramis Dara, Mehmet H. Doğan; ikinci fotoğrafta Zerrin Taşpınar, Mustafa Durak, Banu Demirağ, Gültekin Emre, ben, benim yanımda da Metin Celal oturuyordu sanırım... Güzel günlerdi."

Dilek hanım bu arada *Akatalpa*'ya Dilek Kurt imzasıyla şiirler de yollamaya başlamıştı. 2019'da iki, 2020'de beş şiirini yayımlamıştık ki ölüm haberini okuduk (25.04.1972 – 31.10.2020). Covid 19 tedavisi görüp iyileştikten sonra aniden geçirdiği beyin kanamasıyla hayata veda etmişti.

Son şiiri Derviş de, *Akatalpa*'nın o ay çıkan sayısında, Ekim 2020 tarihli 250. sayısında yer almıştı:

DERVİŞ
aziz diyorlar bana pîrim
ermiş diyorlar
derviş diyorlar
aynaların ardına gizlenmiş diyorlar
her bakanın aksinde aslını gördüğü
bir muamma diyorlar
belki biraz ürküyorlar
hummalı uykularından uyansalar
bilseler ki ölüm dirim meselesidir bu
senin, aynanın ardını gördüğün gibi
görebilseler
sadece bakmakla kalmasalar
anlayacaklar
her dağın ayrı bir başkent,
her güzel şiirin gizli bir anlaşma olduğunu
bakmakla yetinmeyip görebilenlerin
her başkente bir keşiş olduğunu
işte onların ne kıymetli olduğunu…
*

ALİ AKSOY

Ali Aksoy'un *Bursa Yazıları* kitabındaki incelemeye dayalı denemeleri; konuşur, söyleşir gibi yazılmış, keyifli, sıcak edebiyat metinleridir.

Mesleği olan avukatlığa ve politikaya fazla zaman kaptırmasa ve ortamını biraz erken bulsaymış Türkiye'nin en iyi deneme yazarlarından biri olacakmış ki zaten epey böyle sayılır.

Sait Faik, Yahya Kemal, Orhan Kemal, Nâzım Hikmet (2 yazı), Reşat Nuri, Tanpınar, Celâl Sılay, Sabahattin Ali, Ahmet Haşim, Attilâ İlhan, Kemal Tahir, Adalet Ağaoğlu, Aziz Nesin, Bedri Rahmi, Zebercet Coşkun ve Ziya Kaya gibi şair ve yazarların Bursa'yla ilişkilerinden hareketle yazılmış bu yazılar Bursa'da çıkmış *Biçem*, *Yeni Biçem* ve *Düşlem* dergileriyle I. Bursa Edebiyat Günleri sempozyumunun kitabı *Bursa'da Edebiyat Edebiyatta Bursa*'da yayımlanmıştı.

Kitabın yayın yılı 2004, yazarın zamansız ölümünden 5 yıl önce.

2026 yılında da Aksoy'un *Gemlik Yazıları* yayımlandı. Çoğunluğu Gemlik Körfez gazetesinde çıkan ve yine deneme tadı taşıyan bu yazılarda Gemlik'le Orhangazi kültür ve tarihiyle ilgili metinler bulunmakta.

Yazarın coşkulu sıcak üslubuna örnek de olması açısından sağlığındayken bu kitabın başına yazmış olduğu ithaf metnini paylaşmak istiyorum:

"Aileme...
Bilhassa yazı işlerimi yapan küçük oğlum Önder'e...
Kios'ta adı yankılanıyor hâlâ... Hylas'a...
Hüzünleri iki yakada ortak olanlara...
Mübadil gelenlere ve gidenlere...
Ziya Kaya'ya...
Orhan Veli'ye...
Doğup büyüdüğüm yıllara...
Genç olduğum sokaklara...
Nefes aldığım çınarlara...
En kadim arkadaşlara...
Kaybettiğimiz dostlara...
Şiirler okuduğum mehtaba...
Zeytin yeşili dağlara...
Usulca sokulan körfeze...
Güneşi bekleyen denize...
Gelecek nesillere...
Eski & Yeni Gemliklilere...
Gemlik'e."

Başta *Bursa Defteri*'nin Kültür Gezilerinde olmak üzere Ali ağabeyle benim de epey bir sohbetlerimiz olmuştu. Basbariton sesiyle çok hoş konuşur, ezbere güzel şiirler okurdu...

*

İSMET TOKGÖZ

1982'de Ankara'da Mehmet Taner'in Tan Yayınlarından çıkan *Bir Kadırga İçin Yaz Resmi* adlı hikâye kitabıyla adından söz ettiregelen İsmet Tokgöz'ün *Bursa Yazıları* (2018) kitabında, anılar ve farklı yazarlara göndermelerle beslenen Bursa'ya ilişkin 10 şehir yazısı (deneme) bulunuyor.

(Ali Aksoy'un 2004'te çıkan ayı adlı kitabından sonra ikinci bir "Bursa Yazıları" kitabı bu.)

Bursa, yazarın doğup büyüdüğü çocukluk ve ergenlik yıllarını geçirdiği, Ankara'daki üniversite öğreniminden sonra sadece zaman zaman uğrayabildiği bir yer.

"Üniversitede okumak için Bursa'dan ayrıldıktan sonra başka şehirlerde yaşadım, Bursa'ya dönmedim. Zaten evimiz Haşim İşcan Caddesi için kamulaştırılmış ve yıkılmıştı." (s. 97-98)

Kitaptaki yazılar *Olay* gazetesinin eki olarak üç dört ay aralıklarla çıkan *Bursa'da Yaşam* dergisinde yayımlanmıştı.

"Bursa'nın sorduğu soru" ("Sen kimsin?") diye başlayan kitap Gece Mahallesindeki akraba ziyaretinden kalan çocukluk anılarıyla sona eriyor. Arada yazarın doğup büyüdüğü Tayakadın Mahallesi, Bilge Karasu'yla yapılmış bir Bursa-İznik yolculuğu, Mudanya, Tahtakale Mahallesi... gibi konular var. Yazarın Bursa'yla ilgili referans kaynaklarının başında Ahmet Hamdi Tanpınar ve Refik Halit Karay geliyor, çağdaşlarındansa en çok Enis Batur'dan alıntı yapıyor.

"Mekânın sınırsızlığından bir parçayı kendisi için ayıran insanın, sınırsız bir mekânda kendi sınırlarını yaratarak ona anlam kattığını söyleyen sosyolog da bütüncül bir dünya kurma eylemini dile getirmiştir." (s. 129)

Yazarın "Sular Şehrinin Sıcak Suları" başlıklı denemesinden aldığım bu cümle onun çocukluğunun geçtiği ev, mahalle ve şehirle ilgili duygu ve düşüncelerinin bir tür özeti de sayılabilir.

Kitapla ilgili genel izlenimim şu: Başlardaki denemelerde biraz kuru ve fazla otobiyografik görünen anlatım, sonradan bir sıcaklık ve canlılık kazanıyor, deneme türünün kalıpları içerisinde daha rahat bir akışa kavuşuyor. Bunda da yazarın edebiyata usta bir hikâyeci olarak başlamış olmasının payı var elbette.

Yazarlığı belki de biraz geçip gitmiş zamanları sözcüklerle canlandırma mimarlığı olarak gören İsmet Tokgöz'ün (1948) *Arkadaşım Zekâi - Çoklar Sokağında Bir Yalnız* (2017) adlı bir anı ve inceleme kitabıyla atayurdu Bosna'ya ilişkin *Bosna, Mahfuz Ülkem - Bir Hayat, Bir Ülke, Bir Şehir* (2025) adlı kitapları da var.

*

ASLI TOHUMCU VE ÖLÜ REŞAT

Aslı Tohumcu'nun *Ölü Reşat* adlı kitabı, 1930-2010 yıllarında Bursa şehri üzerinde odaklanan biyografik ve otobiyografik öğelerle fantastik öğelerin birbirini izlediği, iç içe geçtiği bir anlatı.

Bursa şehri üzerinde odaklanan, dedim ama yazarın ailesiyle birlikte yaşadığı, çocukluğunun geçtiği Kiremitçi Mahallesi ve çevresinin yaşantısından yansımalar söz konusu daha çok.

2007-2011 yıllarında yürütülen TOKİ konutları projesininin Doğanbey Mahallesiyle birlikte yuttuğu bir mahalle Kiremitçi.

Yeni Biçem dergimiz bir ara Kiremitçi Mahallesinin, Kıbrıs Şehitleri Caddesine yakın bir yerindeki küçük bir matbaada basılıyordu ve her ay birkaç kez bu mahallenin içindeki eski, dar, otantik, ara sokaklardan geçiyordum.

Anlatıda bu TOKİ yıkımına değinilmiyor. Kitabın yazma hazırlıkları bu yıkım öncesinde yapılmıştır şüphesiz ki-2014'te yayımlanmış olsa da..

Zaman içinde sevgili yazar ya da başka yazarlar, bu konuda da başka anlatı ya da romanlar yazarlar mı; yazsalar keşke.

Anlatıda Kiremitçi Mahallesine uzak olmayan Kapalı Çarşı ve Heykel çevresinden, buralardaki şehrin tarihine mal olmuş olaylarından da söz ediliyor. Örneğin 1958'deki Kapalı Çarşı yangını epey ayrıntıyla anlatılıyor. Ve bununla dolaylı bağlantılı olarak Tayyare Kültür Merkezinin yanındaki İskender Kebapçısıyla ilgili anılar.

1957'deki Cumhuriyet Meydanında (bugünkü Heykel) kurulan idam sahnesi, anlatının ana kahramanı Adnan ve bu sırada Bursa Erkek Lisesinde öğrenci olan tiyatrocu Erdal Özyağcılar'la bağlantılı olarak ele alınıyor.

Anlatının masalsı mitik atmosferi pek gerektirmediği için sanıyorum, şehrin fiziki ve tarihsel görünümüyle ilgili betimlemeler ve bunlardan yansıyan duygular pek yok.

Kitabın başına alınlık olarak konan şu iki cümle dışında:

"Beni ve sevdiklerimi esirgeyen ve yaşatan Bursa'ya... / Bütün ölmüşlerimin ruhuna..."

Bir de kitabın sonuna bir epilog ya da zeyl gibi konan "Lafı uzatmak pahasına son bir söz..." başlıklı bölümde yazarın babasıyla ilgili yazdığı şu cümle:

"Bursa, kapalıçarşı'dan aldığı daktiloyla odamda komik bir ciddiyetle saçmasapan şeyler yazarken bile bana koca yazar muamelesi yapmasaydı şimdi kim olurdum bilmiyorum."

Bu ince alaylı, neşeli görünümlü, kolay akmayan, tumturaklı anlatıya, şimdi yerinde yeller esen tarihi bir mahalleye yakılan gizli ve dolaylı bir ağıt olarak da bakılabilir belki.

*

KEMAL SELÇUK VE CEMİYET KAÇKINI

Kemal Selçuk'un, bütün olayları, diyalogları monologları Bursa'nın merkez ilçesi Osmangazi içindeki alanlarda gelişen *Cemiyet Kaçkını* kitabı, dilimizde "uzun öykü, novella, récit (resi okunur), anlatı" gibi adlarla ifade edilen türe de göz kırpan kısa bir roman.

Bölümden bölüme, sayfadan sayfaya geçerken romanlar, öyküler, denemeler, felsefe kitaplarından oluşan zengin bir kütüphanede geziliyor gibi okunan.

Ana karakter Oğuz, içinden geçtiği durumları, okuduğu kitapların kahramanları ve hatta onların ölmüş yazarlarıyla birlikte yorumlayarak, adeta onlara danışarak yaşar; karşısına çıkan iki fırsatı kendisine kaptırdığı Kerim'in yazıp yayımladıklarını boşa düşürecek, onu ve genel'i aşacak büyük bir eser yazma düşündedir:

"Tanpınar'ın Bursa'daki zamanı yetmiyordu. Eliyle, canıyla, ruhuyla, hırsıyla, ümitleriyle, hatıralarıyla, her şeyiyle o romana yürümeliydi." (s. 99)

Böylece belki de şehirle özdeş hale gelecek, hem onu yaşayacak, hem yaşatacaktır:

"Şehri içine çekti. Yüzyıllar, yaşanmışlıklar doldu içine. Bugünden tezi yok o büyük roman için yaşayacaktı. Onu kimselere kaptırmadan, elinden alıp gitmelerine izin vermeden koruyacak, besleyecek, büyütecek ve ortaya çıkaracaktı. " (s. 81)

Ama bu düşünü bir türlü sonuca erdiremez.

Kitapta sık sık erguvan ve ıhlamur kokularından söz ediliyor.

"Ihlamur ve erguvan kokularından başı dönüyordu." (s. 23),

"Erguvan ve ıhlamur kokularıyla başı dönenlerin hatıralarındaki şehri geri getirmek mümkün değildi elbette." (s. 112),

"... o güzelim havada, ıhlamurların ve erguvanların kokuları arasında..." (s. 123).

Bahar başlangıcında açan erguvan çiçekleri kokmaz; ondan çok sonra yaz başında açan ıhlamurların kokusuysa çok hoş ve yaygındır. Ama edebiyatta bu tür gerçeklikten sapmalar pek abartılmaz.

Kitaptan bir şah-bölüm seçiyorum; merak edenler için tadımlık: 28. bölüm!

Bu bölümde, elinde olmadan iki erkek karakterin arasındaki kıskançlığın, gerilimin artmasına yol açan üçüncü ana karakter, atadan dededen Hisariçi'li Makbule'yle muhabbet var.

Cemiyet Kaçkını, Kemal Selçuk'un Olay Medyada editörü konumundaki Nahit Kayabaşı'yla ilişkilerinden yola çıkan, buradan doğan bir anlatı. Yola çıkan, doğan. Yoksa yaşam ayrıdır, edebiyat-sanat yapıtı ayrıdır. Birbirleriyle ilişkileri olabilir, ama ayrıdır. Unutmayalım ki 2016'da yayımlanan roman, Kerim'in 2013'te ölümüyle sona eriyor, sevgili Selçuk da, sevgili Kayabaşı da yaşamaya ve yazmaya devam ediyorlar. Nice yıllara ve yapıtlara, diyelim...

*

"BURSA'DA AŞK ZAMANI"

Şükrü Bilgiç (5 Kasım 1947 - 31 Temmuz 2022), *Benim Sokaklarım* (2011) kitabındaki Gafur Ahmet öyküsünün başına "16 Ağustos 2010 tarihinde aramızdan ayrılan Metin Güven'e" diye bir ithaf koymuş. Yine bu sayfanın altına düştüğü dipnotta da "Bu öykü, Metin Güven'in İnebey Cad. 47 nolu evinde O'nun olayı anlatmasıyla filizlendi. Sonra Mudanya'da büyüdü." (s. 127) demiş. Öykünün sonunda da "Mart-Temmuz 2010, Mudanya" notu var (s. 134).

Yazar 1970'lerin sonu ile 1985 arasında Bursa'da felsefe öğretmenliği yapmış, sonra Norveç-Oslo'ya taşınmış, emekli olduktan sonra 2009 - 2022 yıllarında da sanıyorum Bursa-Oslo arasında iki ülkeli ve şehirli bir hayat sürmüş.

2016-2017 yıllarında yazdığı ve 2020'de *Bursa'da Aşk Zamanı* adıyla yayımladığı kitabındaki dokuz öykünün tamamı Bursa'da geçiyor. Sırasıyla Apolyont Gölü, Trilye, Irgandı Köprüsü, Tophane, Koza Han, Misi Köy, Pirinç Han, İnkaya Çınarı, Kayhan Çarşısı.

Bu sıralama Bursa'yla ilgili bir tür turistik gözlem çağrışımı uyandırabilir. Ama değil; yazar bu mekânlarda en çok aşka, sevgiye, dostluğa çağrı izleğiyle ve zamansız bir masal anlatıcısı olarak dolaşıyor. Çoğu öyküsünde de geçmiş zamanı ya da zamanlar arası salınımı sonunda günümüzdeki güncel bir durumla ilişkilendiriyor.

Havada ya da lirik kuramsal ortamda gezinen atmosferi sonunda günümüze getirip dokundurma ihtiyacı hissediyor.

Bu güncelle ilişki, masalsı ya da mitik (efsanemsi) anlatıyı reel hayata bağlama isteği üzerinde durulması gereken bir konu sanki. Çokları bunu beğenir, değerli bulur, ben pek bu kanıda değilim.

Pirinç Han'la ilgili yedinci öykü diğerlerine göre biraz daha zayıf bu arada.

Kitabın içinde eğer gözden kaçırmadıysam "Bursa'da zaman" deyince hemen akla gelen Tanpınar'la herhangi bir bağlantı kurulmuyor; ama kitabına ad verirken yazarın bunu düşündüğünü sanıyorum.

Öykülerin tamamının sonunda yazılış yeri olarak "Tirilye/Öykü Tepesi" geçiyor. İkisindeyse bunun yanı sıra Bursa adı da geçerken; Kasım-Aralık 2016'da yazılmış olan ilk öykü Göl Kızı Zeliha'da Tirilye/Öykü Tepesi'nin yanı sıra "ve Oslo" ifadesi geçiyor.

"Öykü Tepesi", bildiğim kadarıyla, Şükrü Bilgiç'in son yıllarda yazları Bursa'daki yazar çizerlerin bazılarıyla toplanıp söyleştikleri Trilye'deki evini ifade ediyor...

Bana göre çok başarılı bir öykü kitabı değil belki ama, özellikle Bursalıların ve içinde yaşadıkları şehirlerle ilgili öykü-şiir-yazı yazacakların okumalarında yarar olan ilginç bir kitap bu.

*

NECMİ GÜRSAKAL

Bir şehri fetişleştirip onu sanat eserine dönüştürerek yazma isteği bütün şehirlerin insanlarına mı özgüdür, yoksa bu Bursa'da daha çok görülen bir durum mudur tam bilmiyorum. Bu eğilimde Tanpınar'ın deneme kitabı *Beş Şehir*'inin katkısı büyük elbette.

Bir Bursa anlatısı da İstatistik profesörü Necmi Gürsakal hocamızdan. Ama onun *Floransalı Karlo*'su (2001), Aslı

Tohumcu'nun *Ölü Reşat*'ından da (2014), Kemal Selçuk'un *Cemiyet Kaçkını*'nından da (2016) önce yayımlanmıştı.

Burada ana olay, 1642 – 1693 yıllarında hüküm sürmüş olan 19. Osmanlı Padişahı Avcı Mehmet (IV. Mehmet) döneminde Floransa'dan Bursa'ya yün kumaşlar satmaya gelen Floransalı Karlo'nun başından geçenler çevresinde gelişir. Ancak 20. yüzyılın ikinci yarısındaki Bursa gözlemleri dahil (örneğin 1960'taki Piccinato planından söz edilir, s. 86), bolca Bursa üzerine sohbet, gözlem, hayıflanma aktarımı da var. Hatta bölümlerin çoğunu bu minval üzerine denememsi sohbetler oluşturur. Sohbetler "masal sultanı" adı verilen, bizim kadim Bursa ruhu diyebileceğimiz sanal kişinin de teşvikiyle, her şeyi bilen anlatıcının ağzından dökülür.

Bu kurgusal metnin şehrin ve ipek kumaş ticaretinin tarihini anlatan metinlerden beslendiği açıktır. Hatta kitabı okurken bir ara, sonda bir kaynakça verilse miydi diyecek gibi olmuştum ki, sonra buna pek de gerek olmadığını fark ettim.

Çünkü kitabın başında "Fahri Dalsar'a..." şeklinde bir ithaf vardır. Kimdir bu Fahri Dalsar derseniz? Bursa'da öğretmen olarak çalışmış, araştırmalar yapmış, yazılar yazmış, dergiler çıkarmış bu değerli kişinin doğum ölüm tarihini bile bulamazsınız; ama İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınlarından çıkmış (1960) *Türk Sanayi ve Ticaret Tarihinde Bursa'da İpekçilik* adlı 510 sayfalık muazzam kitabın yazarıdır kendisi. Nicedir sahaflarda "nadir" olarak dahi bulunmayan çok değerli bir kitap bu.

Necmi hoca, hayal gücünden olduğu kadar, başka kitaplardan da yararlanmış elbette ama, temel kitabı bu.

Floransalı Karlo'dan, kitabın özündeki yakınma havasını yansıtan şu iki kısa cümleyle ayrılalım:

"Dutlar, hanlar ve çınarlar şehrinde bir yaz gecesiydi. Kimse dutların anlattığı öyküleri dinlemiyordu." (s. 72)

*

MÜMİN CEYHAN

Bursa Defteri dergisi serüveninde yolumuzun kesiştiği Mümin Ceyhan Bursa'da tanıdığım en insan gibi insanlardan biridir. Ve *Bursa Defteri*, en düzenli, denebilirse 'dakik' dönemini, onun patronajlığında benim yayın yönetmenliğini ve editörlüğünü üstlendiğim dönemde yaşadı. Hep sarkarak, gecikerek gelen yayın periyodu bizim dönemimizde ayı ayına çıkar hale geldi. Bizden sonra dura dura ya da arada bir çıkmaya devam etti .

Bu arada köprülerin altından çok sular aktı. Mümin bey, "Mümin Ceyhan Bursa Kültür Kaynakları Araştırma Kütüphanesi"ni kurup geliştirdi, her yıl bu kütüphane çevresinde güzel bir etkinlik düzenleyip burada sunulan metinleri kitaplaştırdı.

Asıl önemlisi, kendisi de kitaplar yazıp yayımladı: *Setbaşı'nda Yasak Aşk* (2018), *Sıra Dışı Yaşamlar* (2021), *Kanla Yazılan Dostluk* (2023), *Zamanla Birikenler: Denemeler / Seçkiler, / Şiirler* (2026).

Bunlardan *Setbaşı'nda Yasak Aşk*'a değinmek istiyorum. Kitapta Osmanlı'nın son dönemindeki sıkıntılar, bunların Bursa'ya yansımaları, Bursa Setbaşı'ndaki İpekçilik ve Sakaldöken caddeleriyle hemen doğudaki Temenyeri ve Gökdere kenarında Ermeni bir delikanlıyla Türk bir kızın yaşadığı aşk çevresinde gelişen olaylar anlatılıyor. Müslüman bir kızın gayrimüslim bir delikanlıyla ilişkisinin yasak oluşunun doğurduğu kaygılar, tedirginlikler, yaklaşan tehlike dolayısıyla kahramanların önce İnegöl'un Cerrah köyüne, sonra Kurşunlu'ya taşınmaları, Cerrah'tayken kızlarının dünyaya gelmesi, Yunan işgali ve mezalimi, Kurtuluş sonrasında yeniden Bursa'ya dönüp kızlarını büyütmeleri, Ülkem adını vermiş oldukları kızlarının İstanbul'da felsefe → okuması. Ailenin soyadlarını Anadolu yapması: Vartan Anadolu, Gül Anadolu, Ülkem Anadolu.

Irk, din, dil, sınıf, cinsiyet ayrımcılığının olmadığı bir dünya kurma umudunun yükselişi.

Bildik roman tekniklerinin ayrıntılarını önemsemeyen, yoğunlukla Osmanlı'nın son yıllarında Bursa'da ipek fabrikaları çevresinde şekillenen hayatı algılanır, görünür kılmaya çalışan bu anlatı tarihin daha yakından ve doğru okunup anlaşılmasına katkı sağlıyor.

Böylelikle bu alanlarda yeni hikâyeler, romanlar yazılmasına vesile olabilir.

Kitapta gündelik hayattan yansımalar da var tabii. Genellikle kent hayatından; fırsat düştüğünde de ana damar doğadan, topraktan:

Aile, Kurşunlu'dayken, Yunanlar gelip ortalığı yakıp yıkmadan, köy hayatına uyum sağlamıştır:

"... köyün geleneksel tarım ürünlerini ekip bahçelerini değerlendirmeye başladılar. Sırık fasulyesi, sofralık sırık domates, kabak, biber, soğan, ıspanak ektiler." (s. 210) gibi cümleler...

Nihan IŞIKER

KENDİ SESİNE YABANCI

I
Yürüdükçe kuruyor toprağın şah damarı
Saatler yönünü şaşırmış
Akrep yelkovanı kovalıyor
Bu büyük amansız sessizlikte
İnsan, gölgesinin ağırlığı altında ufalanıyor

II
Betonun soğuk göğsüne yaslanmış
Kendi sesini yankısından tanıyamayan gölgeler
Geceyi bir yara bandı gibi üstüne sarıyor

III
Plastik çiçeklerin kokusunda aranan gerçekler
Bir ekranın neon teninde yıkanan kalabalık
İçimizdeki o kırık dökük, paslı makine
Durmadan kimsesiz hikâyeler dokuyor

IV
Zamanın dişlileri arasında sıkışmış bir gölge
Kendi adını unutuyor
Yarım kalmış bir cümlenin boşluğunda yürürken
Sokaklar ceplerde biriken eski adresleri kusuyor
Evlerin camlarında donmuş o lekeli gökyüzü
Bir poster gibi bizi duvarlara yapıştırıyor

Mümin CEYHAN

SONHAHAR

Bütün renkler vefasız
Hüzün bin parça
Gönül ne yapsın
Geldi sonbahar

Kuşlar uçuyor sessiz
Konacak arıyor dal
İnsan sevgili arıyor
Mevsim sonbahar

Bastığın çimen saklanmış toprağa
Börtü böcek yuvasında
Tabiatta bir telaş
Mevsim artık sonbahar

Şikâyetim var son bahardan
Getirecek kışı
Zaten gönül yarası varsa eğer
Gelmesin son bahar

4 Kasım 2026

Necmi GÜRSAKAL

ÇOCUKLUĞUMUN KAPISI

Burak'a

Geç kalmıştım geç
Çocukluğumun kapısı
Kentsel dönüşümde açılırken
Eski oyuncaklarımın kokusuyla önümde.

Şaşkındım anladım
herkesin
Geç rüyaların çaresiz
tutsakları olduğunu
Yıkılırken görmeyeyim
dedim Dinlemediler.

Çocukluğumun
kapısının ardından
Yokluğa yolcu uğurlar
gibi
Bir bardak su döktüm
aklımdan
Arınamadım
Hem ağlamaklı hem
de çok yorgundum.

Her ne dedilerse
dediler
Ama çocukluğumun
kapısının ardından
bana
Ranta dua
ettiremediler.

İÇİNDEKİLER
Cilt: 27
Sayı: Ocak 2026 – Aralık 2026

(Ayraç içindeki rakamlar sayıyı, sonrakiler sayfayı gösterir.)

ACAR, Ekrem : Kovalanan Tanrı (şiir) (313) 8
: Hâller ve Kapıları (şiir) (316) 7
: Maddenin Halveti (şiir) (319)17
: Rûhîmoron (şiir) (321)17
: Rûhîmoron II (şiir) (323) 5
AÇIKGÖZ, Döndü : Veda (şiir) (302) 7
AĞAR, Meryem : Rahmimde Unuttum İsa'yı (şiir)
: Dıgıdık (şiir) (314) 7
: Teneffüs (şiir) (317)10
: Sussam (şiir) (319)18
AKBULUT, Gülçin Yağmur: Göğüs Kafesi (şiir) (313)20
: Ey Bataklığın Suyu (şiir) (314)17
: Akşamın Kara Saçları (şiir) (315)19
: Yankısız Masallar (şiir) (317)14
: Son Liman (şiir) (318)11
: Yaşam Ateşi (şiir) (319)18
: Yanlış Zaman Yolcuları (şiir) (320)14
: Çöl Gülü (şiir) (321) 9
: Göktaşı (şiir) (322)11
: Azelya (şiir) (323)17
: Yağmur'un Yüzü (324)13
AKIN, Süheyla : O Kadar Çok Çocuksun ki (şiir) (314)17
ALEMDAR, Hüseyin : Kalkık Yaka (şiir) (313) 1
: Aurara (şiir) (315) 3
: Küçük Kan (şiir) (318) 3
: Osman Serhat Erkekli'ye Güzelleme Ya da Günlük (320) 6
: Yeprem Türk'ün Dergiler ve Notları Değinileri Odağında Yirmi Dergi 20 Derkenar (321)11
: Ramis Dara İnceliği (322)17
: Üzünç(e)ler (şiir) (323) 2
ALGIN, Adnan : Çokşeker (şiir) (314)11
: Sus (şiir) (320)17
: Tensip (şiir) (321) 9
ALPER, Yusuf : Vurur Coşkun Dalgalar (şiir)(315)1
ALTAY, Burçin Laçin : Bir Akşamüstü Bağışla
ALTINKAYA, Sevda : Acımıyor Yalnızca Yerini
ALTUNBULAK, Arzu Cura: Azların Sesi (şiir) (304)15
ARAKLI, Serap Aslı : Her Geçen Yılım Şiir Benim (313)10
: Sinemaskop (şiir) (315) 3
: Dağın Saati (şiir) (318) 3
: Osman Serhat Erkekli'nin "Günlük"ü Üzerine (320) 8
: Bir Okurun Dergi Hafızası: Yeprem Türk'ün Dergiler ve Notlar'ı (321) 10
: İki Dize Arasında Bir Köy, Bir Şehir, Bir Hafıza Ramis Dara'nın İkilikler ve Mevsimler Destanı Kitapları(322)16
: Perva (şiir) (323) 2
ARAS, Fatma : Göğe Konuşan Yangın(şiir)(314) 9
: Adını Koyamadığım (şiir) (316)14
: Bu Ateşi Kim Yaktı (şiir) (317)13
: Uzaklık Hangi Harfle

Yazılır (şiir) (321) 3
: Denizim (şiir) (323)16
ARSLAN, Seval : Ayaklanma (şiir) (304)10
ASLAN, Hicran : Nasıl Çağrıldığın Önemlidir (şiir) (315 4
ASLAN, Rıdvan : Dedemin Keçileri (şiir) (318)12
AVŞAR, Sevil : Sevgiliye Söylenen (şiir) (313) 3
: Dört Yanımız Uçurum (şiir) (317) 2
: Aşka Dair (şiir) (318) 3
: Nicedir (şiir) (321)12
AYDIN, Cansu : Şaire-Ağaç (şiir) (313) 4
: Mevsimler Bilgesi (şiir) (314) 3
: Kâbuslar Perdesi (şiir) (315) 6
: Tanrıça Vardı Başlangıçta (şiir) (316)19
: Gazel Gülibrişimi (şiir) (317) 5
: Shadi ve Kar İspinozu (şiir) (319) 9
: Kuş Masalı (şiir) (320) 3
: Beyaz Kâğıda Uçuşan Soru Baloncukları (şiir) (321) 3
: Arzuhal (şiir) (322) 7
: Meçhul Derinlik (şiir) (323) 5
: Nötrinalar (şiir) (324) 6
AYDINLIK, Gülcan : Göçebe Çingene Rüyası (şiir) (318)11
BAHTİYAR, Naci : Dilsiz Meydanlar (şiir) (323) 1
BALLIOĞLU, Sevgi : Kırlara Gidelim (şiir) (313)12
BARUT, Ali Asker : Ahmet Minguzzi Ağıdı (şiir)(314) 2
: Haydar'ın Rüyası (şiir) (315) 2
: Nar Mektubu / Rehber(şiir)(317)20
: Tuna Kiremtçi'nin Kış Şiirine Mektup (şiir) (319) 3
: Ağaç / Erken ölüm (şiir) (321) 1
: Merhaba (şiir) (323) 6
: Çocukluk Ağıdı (şiir) (324) 6
BAŞAR, Semih : Portofino'da Aşk (şiir) (316)13
: Karga Gözü Eşek Gözü (şiir) (321)17
BAŞKESEN, Atnan : Suyun Belleğinden (şiir) (314)17
: Bir Yalnızlık Ağzımı Tutuyor (şiir) (315) 7
: Ankara Beni Sürüklüyor (şiir) (316) 9
: Paslanmış Anahtar Gibi Geçmiş (şiir) (317)20
: Azalıyorken Bahçelerde Güneş (şiir) (318)13
: Yakalamıştım Sanki Bir An Kalbini (şiir) (320)11
: Anıları Saklamayan Kent (şiir) (321) 8
: Duymayız Şehri (şiir) (322)10
: Sen Ey Tebessüm (şiir) (323)16
BAŞOĞUL, Adil : Kız ve Kiraz Çağı... (şiir) (301)15
BAYAR, Eylem Hatice : Cioran Okurken Sayıklamalar (şiir) (314) 5
: Eşlik (şiir) (317) 9
: Gecede (şiir) (321)13
: Yolculuk (şiir) (323) 6
BAYRAKÇI, Kemal : Hüzünlü Bir Hatıradır Ömrüm (şiir) (320)19
BAYRAM, Dilek : Allı Pullu Düş Kırıklıkları (şiir) (314)11
: Dünyada Bir Yer Harikalar Diyarı (şiir) (319)14
: Beşinci Boyut (şiir) (323)15
BOĞURCU, Murat : Karanlık Gölgelerin Çoğul Hali (315)12
: İnsan Kıyısında Bıraktım Her Şeyin Unutmasını(şiir)(318)15
: Ben Sana Tutundum Troy!(323)13
CANPOLAT, İbrahim : Haiku (şiir) (317)15
: Haikular (şiir) (321)15
CENGİZ, Hürrem : W= W= Δe (şiir) (321)17
CENGİZ, Şaban : Şifreli Helbest (şiir) (314)16
CEYHAN, Mümin : Sonbahar (şiir) (324)22
CEYLAN, Tahir Musa : En İyisi (şiir) (313) 3
: Yazmak Muallak (şiir) (314) 1
: Ağıt ve Hakikat (şiir) (317) 3
: Nakış (şiir) (323)14
ÇAKALI, Kaan Ramazan: Doktor Abla (şiir) (313) 9
ÇAKIR, Cemile : Nar Damarı (şiir) (313)20
: Güllerin Direncini İstiyorum (şiir) (314) 6
: Bulutları Görüyorum (şiir) (315)12
: Dalgalar Bana Ne Soruyor? (şiir) (316)19
: Yıldız Tozlarının Çocuğuyum (şiir) (317)15
: Gül Kim, Dikeni Kim? (şiir) (319)10
: Ormanların İç Çekişi (şiir) (321) 5
: Dağların, Irmakların Öfkesi (şiir) (323)10
ÇELİK, Âba Müslim : Gül İle Bülbülün Hikâyesi (şiir) (313) 5
: Düş Bahçesi (şiir) (315) 5
: Ergân (şiir) (316) 4
: Seyhan (şiir) (317)20
: Âdem Duvar (şiir) (318) 5
: Matruşka Ay'dan (şiir) (320) 3
: Müdahil (şiir) (321) 1
: (Y)Azığı Bol Şehir'de (şiir) (322) 3
: Sif ve Aktif (şiir) (323) 6
: İrem İlhan Yakımı (şiir) (324) 5
ÇELİKKOL, Hasan : Ah Çekeriz (şiir) (313)12
: Bugün Hâlâ Yaşıyorsam (şiir) (314) 9
: Korkudan Gelen Çaresizliğin Sonrası (şiir) (316)12
: Daha İyi Hissettim Kabullenince (şiir) (319)14
: Hafıza Kaybı (şiir) (320)15
ÇETİN, Ferda Balkaya : Böyle Uzaktan (şiir) (319)11
ÇIRALI, Sertaç : Sır Bildiklerin (şiir) (320) 7
ÇİFTÇİ, Fuat : Siyasa Turpu (şiir) (323) 1
ÇİRKİN, Furkan : Uzağa Bakmak Ya da İsyan (çirkin) (322) 6
ÇOBAN, Fazlı : Topraktan Önce (şiir) (316)20
: Şiiri Anlamak mı, Duyumsamak mı? (317)10
: Nesnenin Eriyişi,Öznenin Sızıntısı (318) 8
: Şiirde Sözcük, Kurgu ve Okur İlişkisi (319)10
: Eksikliğimin Diğer Adı (şiir) (320)24
: Yaşamanın Heceleri (şiir) (322)10
ÇOLAK, Filiz Kalkışım : Sevmek (şiir) (315)13
: Gün Soğuğu (şiir) (317) 6

: Gelincik Buhranı (şiir) (319)17
: Çöl Şulesi (şiir) (322)20
ÇOMAK, Hüseyin : İçimde Taşan Yer (şiir) (314)20
DARA, Ramis : Bursa Flanörü, 6 (313)16
: Bursa Flanörü, 7 (314)18
: Bursa Flanörü, 8 (315)18
: Bursa Flanörü, 9 (316)16
: Bursa Flanörü, 10 (317)16
: Bursa Flanörü, 11 (318)18
: Bursa Flanörü, 12 (319)19
: Bursa Flanörü, 13 (320)20
: Bursa Flanörü, 14 (321)19
: Cinaslı İkilikler (şiir) (322) 1
: Bursa Flanörü, 15 (323)19
: Bursa Flanörü, 16 (324)16
DEMİR, Ejder : Boşluğa Düşen Çığlık (şiir) (315)17
: Babamın Siparişi (şiir) (317)13
: Payıma Düşen (şiir) (322)15
: Ders Notları (şiir) (323) 8
DEMİR, Gökhan : Soğuk Bir Şaka (şiir) (315)15
: Kristal Kale (şiir) (316)15
: Kapkara Güneş (şiir) (318)17
: Her Yanım Patreon (şiir) (324) 4
DENGİZ, Deniz : Bağırmalar 2 – 7 (şiir) (312)17
: Gotik Taşra Ayinleri (şiir) (319)13
DERVİŞ, Mahmud
(Çev. Arzu KÖK) : Mesaj (şiir) (316)20
DİKEÇ, İlker Sedat : Kırık Gölgeli Gökkuşağı
(şiir) (320)16
: Absürd Bir Dünyada
Anlam Arayışında Olmak (321)14
DOĞAN, Ahmet Şerif : Özgürlüğe Koşan Ağaçlar
İçin Prelüd (şiir) (314)12
: Parveen (şiir) (316)12
: Gel Git Bir Sevda Çürür
Kalpte (şiir) (319)14
: Çocukluk Kraterleri (şiir) (323)11
DOĞUDUYAL, Meliha : Entropi (şiir) (318)17
: Sintropi (şiir) (320) 7
: Anomali (şiir) (321)13
DOLU, Gonca : "Mutlu Aşk Yoktur" (şiir) (317)11
DORUK, İsmail : Nursuz (şiir) (315) 9
DUMAN, Yalçın : Cürmüm (şiir) (308)10
DURUKAN, Kalender : Kırık Bir Göç Havası (şiir) (311)11
DUYULER, Demet : Bahçe Tanıklığı (şiir) (314) 7
: Işıltılı Yalnızlık (şiir) (316)14
: Adımın Yerini Bilerek (şiir) (318)17
DÜZGÜN, Öztekin : Spotfy 2025 (şiir) (314) 8
: Çeliş Dede Sultan Çeliş
(şiir) (317) 5
: Yurdun Olmam Kaçınılmaz
(şiir) (319) 7
: Bilsen Bu n(şiir) (321) 3
EFE, Hasan : Bir Şiiri Örme ve Güven (313) 8
: İçimizdeki Boşluk ve Şiirdeki
Anlam Tartışmaları (314)10
: Şiirimizdeki Meçhul Dostlar(315)4
: İmge, Savant ve Sinestezi (316) 8
: Şair, Şiir; "Beklenti Etkisi"
ve "Golem Etkisi" (317) 6
: "Klasik Mantık"tan "Bulanık
Mantık"a Evrilen Şiirimiz (318) 2
: Şiir, Şair ve Mutasyon (319) 4
: Şairde Oluşan Yücelme
Hissi (320) 4
: Şiir, "Zamanın Ruhu"ndaki
"Sosyal Bulaşıcılık" ve
"İnanç" (321) 4
: Şiirde Modifikasyon
/ Modifiye Özellikler (322) 8
: Şiirde Önyargı ya da Halo
ve Horn Etkisi (323) 3
: Şiir ve Şairde "Çerçeve
Etkisi" (324) 2
EKİCİ, Furkan Eren : Kapesese (şiir) (303)14
EKİNCİ, Eyüp : Hüznün Cesetleri (şiir) (316) 6
: Mermer Yol (şiir) (321)12
EMRE, Mustafa : Uçup Giden Dizeler (şiir) (316)15
: Okul Bahçesi (şiir) (318)13
EMRE, Orhan : Bulantı (şiir) (315)15
: Bulantı II (şiir) (316)13
: MR (şiir) (318)13
: Eski Sözcükler (şiir) (320) 9
: Zafer Zorlu'nun 'Etten
Kurgu'su (323) 9
ERDEM, Veli : Kendi Toplamım (şiir) (315)13
: Tek Başına Çok Olmalı
(şiir) (323)16
ERDOĞAN, Barış : Çin İşkencesi: Beklemek (313) 4
: Son'bahar Tedirginliği (314) 6
: Kıyıcı Murad Paşa (şiir) (315) 1
: Sanattan Uzak Durun! (316) 6
: Şiir Bağında Şair Aramak (317) 8
: Beni Kim Resmedecek? (318) 6
: As(i)l Renginiz Nedir (319) 6
: Mor Ötesi Bir Şal (şiir) (320) 3
: Lanet Yağmuru (şiir) (321) 6
: Balkon Üstüne Nutuk (322) 4
: Haydutluk (323) 7
: Ah Efendim Canım Efendim
(şiir) (324) 3
ERGEN, Özgün : Göğü Tutabilir Bir Yalçın
ERGİN, İbrahim Halil : Göçerler Kahvehanesi (şiir) (315)13
: Yaz Günleri (şiir) (320)17
: Eylül (şiir) (322) 3
: K/Alaycı (şiir) (324)12
ERGİNBAY, Şerif : Tütün ve Kurşun (şiir) (314) 3
: Ne Bozgun Ne Yengi (şiir) (315)5
: Karganın Gördüğüne
Kapalıydı Gözleri (şiir) (316) 1
: Uranyum 235(şiir) (317) 9
: Çarpıntı (şiir) (319) 7
: Gecesi Zor Olana Üç Şiir
(şiir) (321) 7
: Masırlık (şiir) (323) 6
: Benim Dağlarım Tepelerim
(şiirler) (324) 3
ERGÜN, Yiğit : Saliha'ya Pulsuz Mektup
(şiir) (315) 9
: Bul Beni (şiir) (316) 9
ERKEKLİ, Osman Serhat: Hüseyin Alemdar'ın
Dünya Vakti (314)12
: Hayatın Bahçesi Kalmadı
(şiir) (315) 1
: Beyitler (şiir) (316) 2
: Bir Aşkınlık Muhasebesi
(şiir) (317) 3
: Tozan Alkan'a ve Başka
Şeylere Dair (318)12
: Dörtlük (şiir) (319) 2
: Haydar Ergülen'e Dair (şiir)(320)12
ERKUT, Burak : Kırklar Tekkesi (şiir) (320)17

EROL, Emre : Kaostaki Düzen (şiir) (311)16
: Müzik (şiir) (316)20
: Lanet / Anima (şiir) (319)18
ERSOY,Ece : Bu Kaçıncı Gecikme (şiir) (314)15
ERYÜKSEL, Gazanfer : Hem Harf Hem de Sayı
ESASLI, Seval : Saya Saya (şiir) (303) 1
FİLİZKOL, Seyit : Devir Değişimi (şiir) (303) 9
FUAD : Değersizlik (şiir) (322)11
GARİP, Mustafa Barkın : Kavruk Un (şiir) (315)19
GENÇ, Mehmet : Eşik (şiir) (323)18
: Tortu (şiir) (324)15
GİRGİN, Mehmet : Dualar (şiir) (314) 2
: Uluma (şiir (316)20
: Parçacıklar (şiir) (322) 7
GÖKDEMİR, Nurkan : Kan ve Şiir (şiir) (321)16
GÖNÜL, Gizem Ece : Kentlerde Üç Harf (şiir) (322) 1
: İşportacı Değilim (şiir) (323)16
GÖZÜBÜYÜK, Mustafa : Ahengi Şuur (şiir) (314)19
GÜÇLÜ, Faruk : Dönüyor Değirmenin Taşı (şiir) (321)18
GÜLER, Kemal : Çörtük (şiir) (301)18
GÜLER, Nursel : Değişim (şiir) (323)17
GÜLTEKİN, Kemal : Gülender(şiir) (322)14
GÜN, Hümeyra : Kadın Gülümsediğinde... (şiir) (322)14
GÜNAY. Mustafa : Bakıyorum Yaşadıklarımıza (şiir) (315)13
: Ömrün Kıyısında (316)16
: Mustafa Kandıralı'nın Anısına (şiir) (318) 7
: Bir Yaz Gecesi (şiir) (322)20
: Bulutlar (şiir) (324)14
GÜREL, Şenol : Şiirler (306) 9
GÜRKAN, Örsan : Sırtıma Üç Tane Kusur Yazıldı (şiir) (319)19
: Ertesi (şiir) (320)17
GÜRSAKAL, Necmi : Çocukluğumun Kapısı (şiir) (324)22
GÜVEN, Müjdat : Ağzına Kadar Sessiz(sessiz)(323) 5
: Suya Yazılan Adlar (şiir) (324)15
GÜVENER, Uluay Koçak: Kaçak Üstü (şiir) (316) 8
HALICI, Murat : Aşk Titrek Bir Güvercin Avuçlarımda (şiir) (313)18
: Gün Batımı (şiir) (323)18
HAŞAR, Aren : Naif (şiir) (319) 9
: Anlayış Kaybı (320)12
: Yapboz (şiir) (322)11
HAŞAR Naira : Cicoz (şiir) (322) 7
HIZA, Fırat : Yok (şiir) (318)16
IRMAK, Yasin Ilgaz : "Tarik"at / "Târik"at (şiir) (316)13
IŞIKER, Nihan : Bir Aralık (şiir) (313)20
: Bu Kaçıncı Gecikme (şiir) (314)14
: Şubat'ın Hüznü (şiir) (315)19
: Martın Gelişi (şiir) (316) 4
: Nazenin Bir Geliş (şiir) (317) 9
: Yitiş (şiir) (318)10
: Hatırlatmalar (şiir) (319)19
: Nefesimi Sakladım (şiir) (320)17
: Çoğul Yalnızlıklar (Şiir) (322) 5
: Kendini Unutanlar İçin Kronoloji (şiir) (323)11
: Kendi Sesine Yabancı (324)21
IŞILDAR, Gülsüm : Sonsuz Mavilik (şiir) (313) 9
: Acının Çekirdeği (şiir) (314)15
: İçimin Dalgaları (şiir) (316)19
: En Çok Kuşlar mı Gider (şiir) (318) 8
: İçimin Tuğlaları (şiir) (320)13
: Mudanya Düşleri (şiir) (321)17
: Açlığın Ar Damarı (şiir) (323)16
İKSAMUK, Erhan : O Eriş Yerine Helak (şiir) (323)14
İNCESU, Gülten Doğruyol: Hazal Sokağı (şiir) (315)20
: Her Tomurcuk Bir Harf (şiir (316)15
İLHAN, Serhat : En Hüzünlü Yuva (şiir) (312)16
İPEK, Meral Aydın : Sivrisinek Ordusuna
KABAN, Sinan : Çıkıyoruz (şiir) (319)24
: Bulanık Dere (şiir) (323) 8
KABLAN, Nurbanu : İsyan (şiir) (315) 7
: Cenevre (şiir) (319)12
KAÇMAZ, Abdullah : Anımsa (şiir) (313)19
KANCA, Ayşe Şafak : Kuş Hafızası (şiir) (314) 8
: Siyah Deri Yelek (şiir) (315)17
: Son Eflatun (şiir) (323)10
: Terazi (şiir) (324)14
KAPLAN. Fahri : Benim Olmadığım Şehirlerde (şiir) (324) 6
KARA, Erkan : Vaktin İnsanı (315)14
: Anne ile Yaşayarak Yaşlanmak (316)12
: Garip Hâl (şiir) (317)12
: Yol ve Yordam (318)10
: Boşluktalık Hissi (şiir) (319)11
: Bir Fotoğrafın Anatomisi (şiir) (321)11
: Muhabbet (şiir) (323)11
: Sevgilinin Bahçesi (324)12
KARADAĞ, Arzu : Yaşıyoruz İşte Kâğıt Üstünde (şiir) (324) 1
KARABULUT, Selami : Yaza Vedanın Baladı (şiir) (323) 1
KARADENİZ, Sinan : Ayma (şiir) (318) 7
KARAKAŞ, Ayfer : Halil Akyol'un "Yeniden" Kitabı Üzerine… (316)10
KARAKAYA, Emre : Turuncu Mavi Bir Gezegenin İlk Misafirleri (şiir) (313)18
: Okunmayan Bir Kutsal Kitap Gibi (şiir) (314) 9
: Anne Sesin Bir Masal Ülkesidir (şiir) (316)16
: Küçük Bir Eylem (şiir) (319)15
: Karadeniz'de Batan Gemiler Değil (şiir) (320)11
KARAKOYUN, Yunus : Gül Açmazı (şiir) (314) 9
: Boşlukta (şiir) (318) 9
: Karşıla Bizi (şiir) (319)13
: İlk Akşam Yemeği (şiir) (324)11
KARAKÖSE, Zabit : Karlar Şehrinde Kış (şiir) (315) 9
KARATAŞ, Levent : Güzel Ülke (şiir) (313) 5
: Maestro (şiir) (321) 1
KARAYAZI, Mahir : Ben Kuyudaki Yusuf, Ama Mevsim Bahar (şiir) (316) 3
: Ben Kuyudaki Yusuf, Ama Mevsim Bahar (şiir) (320) 1
KARTAL, Onur : Eylül Bilançosu (şiir) (324)10
KAYA, Arzu : Müjde (şiir) (313)18
: Açık Görüş (şiir) (316)11
: Konuşanlar (şiir) (317)14
: Aylak Rüzgâr (şiir) (318) 4
: Yar-e Bakım (şiir) (320)19
: Kiraz (şiir) (321) 9
: Göz Denizi Kumu Deseni (şiir) (322) 4

: Taşlı Toprak (şiir) (323)17
: Bir Kedinin Yüzünden (şiir) (324)15
KAYA, Ertuğrul : Kızıl Karafaki (şiir) (322)19
: Açelyalar (şiir) (323)18
KAYA, Hatice Eğilmez : Beklenen O Güzel Günler
KAYRA, Oğuz : Buzlu Gecelerde Kapkara (şiir) (323)12
: Ölüm İle Çıkışın Billuru! (şiir) (324)15
KEMAL, İlhan : Serçe Curnatası... (şiir) (313) 8
: Solan Göverir, Biten Başlar (şiir) (314) 1
: "Şiir Yıllığı 2026, 2025'ten Yansıyanlar" Üzerine Kısa Bir Değini (315) 8
: Kar Altında (şiir) (316)13
: Başka Libas (şiir) (317)11
: Ruşendil (şiir) (318) 7
: Güzel İz (şiir) (321) 3
: İncir Rüyâsı (şiir) (322) 5
KERAY, Yaprak Şeyda : Arafta, Aralıkta (şiir) (324)11
KILIÇ, Furkan : Derd-i D[e]rd/iniz/Nederdiniz N' [Derdiniz: Demek] (318) 4
KILIÇ, Mustafa Ergin : Zamansız Kıs(s)alar (şiir) (319)16
KOCA, Onur : Uzaklığa Övgü (şiir) (317) 5
KONŞER, Nevzat : Hangi Mevsim (şiir) (314) 3
: Ölümün Ötme Saati (şiir) (316) 7
: Yitirilen (şiir) (317)14
: Susku (şiir) (318)24
: Bir Hayal Denemesi (şiir) (319) 10
: Replik (şiir) (320) 1
: Yokluk Alıştırmaları (şiir) (321) 5
: Tahammül (şiir) (322) 5
: Kıyas (şiir) (323) 8
: Yok Oluş Kanyonu (şiir) (324) 8
KÖK, Arzu : Türk Şiirinde Zemheri Teması (Karacaoğlan, Yahya Kemal ve Cemal Süreya Örneği) (314) 4
KÖKSAL, Hülya : Ben Diyorum ki (şiir) (315)14
KÖMÜRCÜ, Hüsnü Zafer: Kanlı Nilüfer (şiir) (320)13
: Güz Dönümü (şiir) (324)12
KÖSE, Eyüp Erhun : Susmanın Müthiş Gürültüsü
: Delirmemişti Gözlerim (şiir)(320)15
KUL, Erdoğan : Aslında Bir Şey Söylemeye Hiç Gerek Yok (şiir) (314) 9
: Kısa Bir Karakol Ziyareti (şiir) (316) 5
: Olamayan ve Belki (şiir) (319)17
KURT, Esin : Çelişki (şiir) (314)19
KURUCU, Lokman : Müzeyyen (şiir) (318) 1
: Ferdi Fun Club (şiir) (319) 3
KUŞ, Esra : Tuzumu Önce Yalayıp Sonra Tükürecektin Söyle (317) 9
: Kardan Yürüyorsun, Kar Çok (şiir) (321)18
KÜÇÜK, Ferziye : Mavihâkiden (şiir) (301)23
MAVEREN : Susuzluğun Kıyısında (şiir)(314)13
: Zamansız Güzergâh (şiir) (315)17
MERCANOĞLU, Salih : Çöl Çiçeği (şiir) (319) 1
METİNNAM, İhsan : E (şiir) (314) 5
MUTLUER,Hıdır : Solgun Bir Gül Mahcubiyeti (şiir) (314)13
OBA, Muhammet : Özlenen (şiir) (318)11
ODABAŞ, Volkan : İrfan Yıldız'dan "Varoluş Ritimleri" (324) 9
OĞUZ, Cihan : Devrime Tahassür (şiir) (316) 1
: Eşref Dedemin Fiyakalı Anteni (şiir) (322) 2
OĞUZ, Mustafa : Eski Ay Kırpığı Yıldızlar (şiir) (313)13
: Eski Ay Kırpığı Yıldızlar, 2 (şiir) (314)13
: İzlek İzi (şiir) (315) 7
: Dert Haritası (şiir) (319)15
: Bir Gök Dolusu Bulut (şiir) (320)11
: Göğe Yazılı (şiir) (321) 6
: Sonrası (şiir) (322)14
: 2025 Dizeleri (şiir) (323)10
OĞUZ, Seçil : Yankı (şiir) (317)15
: Palavra (şiir) (318)13
: Üç Can Eriği (şiir) (320)15
: Dağ (şiir) (321) 9
: Mesafe (şiir) (322)15
: Cambaz (şiir) (324)12
OĞUZ, Yahya : Homo Poemus (şiir) (313)15
: Gibisine Sadece Bakmak (şiir) (314)10
: Kuzey Yarım Küreye Bahar Gelmiş (şiir) (316)11
: Buraya Bir Kuş Konmuş (şiir) (318)16
: Özlemler Denizi (şiir) (320)17
: Uyuşturmak Kaderleri (şiir) (323)14
ORAL, Hamit : Her Yerleşke Usa Mahsul Değil (şiir) (321)18
ORHAN, Emin : Bizim Gönlümüzden Geçen Güzellik (313)14
: Cafer Amcayı Beklerken (314)16
: İçimdeki Sesler (315)16
: Kitap mı Allah Göstermesin (316)14
: Hacı Muhsin Efendi'nin İncileri (317)12
: Beni Buraya Kader mi Getirdi Ne! (318)14
: İbn -i Sina'nın "El Kânûn Fi't- Tıbb" (Tıpta Kanun) Kitabı (319)12
: Tülay Ablamın Ricası (320)14
: Okunamayan Kitaplar (321)16
: Sonyaza Doğru… (322)18
: Sonunda Bir Vekil de Gördük (323)15
: Mülayim'le Karşılaşmak (324)13
ORHAN, Uygur : Bir Düş Rayı (şiir) (323)17
OSKAY, Fuat : Nihil (320)10
OSKAY, Gökhan : Sürahiye Dolan Şiirler (şiir) (319)24
ÖĞÜT, Fatih : Yücelik Öğretisi Olarak Şiir(317) 4
: Uzun Hikâyeler Kısa Şiirler(318)17
: Baudelaire Neyi Değiştirdi (319) 8
: Hilmi Yavuz'la "Rüya Şiirleri" Kitabı ve Poetika Üzerine Söyleşi (320)16
: Ters Kaside (şiir) (322)19
ÖMER, Mine : Bodur Baykuş (şiir) (316) 9
: Kırlangıçlar (şiir) (318)15
: Beyaz Pelikanlar Ölümsüz Merhamet Kanatları (şiir) (320) 7
ÖTEN, Volkan : Ölümzaman (şiir) (313) 7
ÖZ, Musa : Oysa Sappho Demedi mi Aşktır Arzudur (şiir) (313)11
: Üşüdükçe Sık Sık

Hastalanan İnce Evler (şiir)(315) 5
: Akdeniz Özverili Ablamız Dul Annemiz (şiir) (316) 5
: Şiir Sözcük Obasının Konalgaya Konması (şiir) (318) 7
: Şair Hâtıranın Mucizesidir (şiir) (319) 7
: Kapı Tahtası Gibi Bir Kızdı (şiir) (321) 8
: Utanıyorum Seni Gündüzleri Düşünmeye (şiir) (322) 5
: Büyük Kusurumdur Tasarladığım Ömrüm (şiir) (324) 4
ÖZCAN, Uygar : Kırkındı Türküsü (şiir) (318)23
: Göğsümün İsabetsiz Suçları (şiir) (324)14
ÖZCAN, Uygar – ÖZKÖK,,Seher : 2 De 1 Kuş (şiir) (317) 7
ÖZDEMİR, Bahadır : Yokuş (şiir) (313) 7
: İlân-ı Hürriyet (şiir) (320) 5
: Kalliope (şiir) (321) 5
: Albatros (şiir) (324) 8
ÖZER, Serkan : Bam Güm (şiir) (316)10
ÖZKÖK, Seher : Su Unutur (şiir) (313) 3
: Tez (şiir) (315) 7
: Masa (şiir) (316) 1
: Yaşlı Çocuklar (şiir) (318)15
: Hüzün Kopuğu (şiir) (320) 2
: Eksiklik (şiir) (319) 5
: Su Kırıldı (şiir) (321) 2
: Distans, Dans Ve Yağmur (şiir) (322) 3
: Vur (şiir) (323) 5
: Mesafe (şiir) (324) 4
ÖZKÖK, Seher – ÖZCAN, Uygar : 2 De 1 Kuş (şiir) (317) 7
ÖZTEPE, Ozan : SGK Kayıtları, 15.09.2025 (şiir) (313) 3
: Saray Mahallesi Epikriz Raporu (şiir) 315) 2
: Arı (şiir) (318) 5
: Derimin Altındakiler, Üstündekiler (şiir) (320) 5
: Budur Hal-i Pürmelalimiz (şiir) (322) 3
: Çare Sarıgül (şiir) (324) 1
PEKER, Ekrem Hayri : Mevsimlerin Edebiyatla Buluştuğu Bir Yolculuk (314)14
RAYMAN, Mehmet : Konu (şiir) (302)24
: Sözünce (şiir) (315) 8
: Teker (şiir) (316) 7
: Uçkun Mayıs (şiir) (318) 5
: Habersiz (şiir) (320) 9
: Hırpalanmış Bir Yığın İnsan (şiir) (321) 7
: Fitilce (şiir) (323) 7
SAKARYA, Onur : İç İçe Geçen (şiir) (316) 2
: Sev Ama... (şiir) (323) 2
SAVAŞERİ, Serkan : Buenos Aires (şiir) (313)15
: İl(l)et-İşim (315)16
: Mektup (şiir) (320)19
SEKMEN, Sinem : Fotoğraf Kesme Merasimi (şiir) (315)20
: Gül Sapığı (şiir) (320) 3
SEYFİ, Mustafa : İrfan (şiir) (313) 1
: Hasret (şiir) (314)13
: Ender Sarıyatı ve Niceleri: Ahmet Günbaş ile Edebiyatta Vefa Üzerine (315)10
: Bekleyiş Kasidesi (şiir) (317)13
: Rabbül Alemin İle Açık Oturum (şiir) (318) 9
: Toz Yeşil (şiir) (319)11
: Sigara İçmeyen Şairler Bandosu (şiir) (320) 9
SINIRTAŞ, Nurten : Yolcu (şiir) (314)19
: Kesilmiş Güneş (316) 5
: Yolcu (şiir) (317)11
: Sana Çekilmişim (şiir) (318)14
SOLAK, Bilgehan Taha : Manifesto (şiir (324)11
SÖNMEZ, Muharrem : Bu Hüznü Açıklayacak
SUH, Berfin : Beni Bir Derde Yama Diktiler (şiir) (319)13
ŞAHİN, Caner : Örsün Loş Umudu (321)17
ŞAHİN, Eren : Ulan Kuşları (şiir) (314) 7
ŞAHİN, Kazım : Kâğıt (şiir) (319) 7
: Mat (şiir) (320)13
: Kar ve Bahar (şiir) (321) 7
: Dünya Meseli (şiir) (322) 7
ŞAHİN, Mirza : Güzel Ülke (şiir) (313) 5
: Kar Beyaz (şiir) (323)18
: Bakırlıklar (şiir) (324) 4
ŞAHİN, Süreyya : Şiirin Lanetli Molekülleri (313) 2
: Şiirin Kullanım Kılavuzu Yoktur (314) 2
: Gölgesinde İpekler: “Yanlış Seslere Basarak Yürüyenlerin” Atlası (315) 6
: Dilin Ofajisi (316) 2
: Şiirin Matematiği –İki– Sessizliğin Denklemi (317) 2
: Yitik Geçmiş (şiir) (318) 3
: Ve Şair Tanrı'yı Boğdu (319) 2
ŞENER, Mevlüt : Dağlara Gidemeyenler İçin Çoban Müziği (şiir) (313)19
: Sevecen Düşünce (şiir) (319) 9
: Boş Kabuk (şiir) (320) 5
: Balta Yarası (şiir) (321) 2
: Yün Ismarlayan Döşek (şiir) (324) 8
ŞENOL, Cengiz : Hazır Giyim (şiir) (318) 8
ŞİMŞEK, Ali : İçeri (şiir) (318)16
: Hayır (şiir) (320) 9
ŞİRİN, Edibe : Gül Delüzyonu (günce) (313)12
TAŞAN, Can : Çarmıh (şiir) (314) 7
: Daroluş (şiir) (319)11
: Adrasanlı Bir Yörük Kızının İç Geçirdikleridir (şiir) (324) 5
TAŞAN, Cihan : Hiraeth (şiir) (317) 1
TAŞDEMİR, Durmuş : Eşik (şiir) (316)13
TEKAĞAÇ, Hasan Ünal : Haiku Demeti (şiir) (304) 5
: Haiku Demeti (şiir) (316) 7
: Haiku Demeti (şiir) (318) 6
: Haiku Demeti (şiir) (321) 9
TEKNİKEL, Ramazan : Değiniler (313) 6
: Değiniler (314) 8
: Cezayir Menekşesi (şiir) (315) 5
: Değiniler (316) 4
: Fesleğen Sevinci (şiir) (317) 1
: Anekdot Yazmak Üzerine (322) 6
: Yanlış Zamanlar Durağı (şiir) (323) 8
TENETOĞLU, Murat : Amber (şiir) (320) 5
: Tenim: Lavevi (şiir) (321)12

TEZGÖRENLER, Şerif : Islak Yelesiyle Bir Kısrak (şiir) (313) 1
TEZCAN, Gültekin : Arayış (şiir) (313) 5
: Eksik (şiir) (317)20
: Yön (şiir) (319) 1
: Fazlasıyla Kişisel Bir Sinema Yazısı (320)18
: Kül (şiir) (322) 2
TIĞ, İbrahim : Elbet (şiir) (314) 5
: Devrilmek Nafile (şiir) (315)17
: Hep Ben (şiir) (316) 9
: Bitsin (şiir) (317)15
: İç Oda (şiir) (318)23
: Eğreti Bir Cemre Düştü Yüzüme (şiir) (320)12
TİRYAKİ, Zeynep N. : Mösyö Lambo'nun Meyhanesi ve Kadıköy Yeşilçam Kahvecisi (şiir) (313)15
TOPRAK, Veysel : Kuş Uykusu (şiir) (315)15
: Ezoterik (şiir) (317)14
TUNA, Hakan : E (şiir) (322)15
TUNÇKOL, Hakkı : Serseri Sabahlar (şiir) (322)19
TURNA, Tümerkan : Suyun Su Olduğu Yerden Yapılmış Bir Çakı (şiir) (313)13
: Deli Ayten (şiir) (317)19
TUTUCU, Berfin : Sbylla (şiir) (317)11
: Dişil Sisifosun Yeraltı Yemini (şiir) (318) 9
TUTUMLU, Mehmet Akif: Rüzgârın Estiği Yerden V (aforizmalar) (313) 2
: Rüzgârın Estiği Yerden VI (aforizmalar) (315) 2
: Şairin Yolculuğu (şiir) (317) 5
: Varolma Tarzları (şiir) (319) 1
: Rüzgârın Estiği Yerden VII (aforizmalar) (320) 2
: Rüzgârın Estiği Yerden VIII (aforizmalar) (321) 2
: Rüzgârın Estiği Yerden IX (aforizmalar) (322) 2
TÜRK, Yeprem : Şair (şiir) (313) 9
: Gönül ve Tabiat (şiir) (319) 2
: Turna (şiir) (323) 4
: Deneme (324) 5
TÜRKMEN. Mehmet : Balkon ve Yalnız Bir Gölgenin Sahibi (şiir) (315)15
UÇAR, Ahmet : Kaygı (şiir) (302)18
UYSAL, Mehmet : Velya (şiir) (322)20
ÜLKER, Yalçın : Makas (şiir) (313)19
: Satranç (şiir) (321) 8
ÜNAL, Orçun : Bir Mutlu Maske (Şiir) (321)12
VURAL, Fesih : Birlikte Geç Kalalım Her Şeye (şiir) (321) 13
WERGER, Fırat : Şeker (şiir) (316) 5
: Mühürsüz, Alıcısız (şiir) (317) 8
: Leylak Şarabı (şiir) (318) 9
YAKUPİ, Muhammet : Karşılıksız Aşk, Birkaç Şiir
YALÇIN, Aydan : Kendime Öğüt (şiir) (306) 7
YALÇIN, Fazlı : Sığınmak Hangi Cümle Altında (şiir) (315)11
YALÇIN, Şiraz : İnciler… (şiir) (319) 3
YALÇIN, Volkan : Kent, Damlar, Turnalar (şiir) (322)11
YAVUZ, Mevlüt : Başka Sabaha (şiir) (316)20
YAZICI, Halim : Son Kez "Z" (şiir) (322) 1
YETİK, Nesîmi : Bizannemle (şiir) (314)11
YILDIRIM, Barış C. : Skandal Kara (şiir) (319)18
: Coğrafya Barış (şiir) (322)14
: Bir Tuhaf Eklenişim Dünyaya (şiir) (323)12
: Utanç Müzesi (şiir) (324)14
YILDIZ, İrfan : Sinan Kaban'ın (Dünya Denilen Balkon) Kitabı ve Şairliği (322)12
: Cevat Ok Adlı Bir Şair(şiir) (324) 7
YILDIZ, Kalender . Şehreküstü (şiir) (318)16
: Sarkastik Armonika (şiir) (319)15
: Yelkovan (şiir) (320)15
: Kiraz Mevsimi (şiir) (321)10
YILDIZ, Merve : 'Ö' İle Bitti (şiir) (318)24
YILDIZ, Necip :Töz-Bilişim (şiir) (315)14
: Bütün Adlar Koşar (şiir) (317) 7
: (K)Od Uygarlığı (şiir) (319)14
: O– (şiir) (321) 7
: Baş(lık)sız Yol'a (şiir) (323)12
YILDIZ, Rıdvan : Şerif Öldü Dediler (şiir) (313)14
: Mazeret Sandıkları (şiir) (314)19
: Geçmiş Bütün Şarkılardan Geçti Ben Meloni'ye Baktım (şiir) (322)19
YILMAZ, Ahmet : Döşeğinde Ölmek (şiir) (313) 6
: Karla Değil (şiir) (314)17
: Seni Bana (şiir) (316)15
: Haikular (şiir) (318)11
: O Bir Şey (şiir) (319) 5
YILMAZ, Büşra Kurtar : Ani Bir Ölüm (şiir) (319)17
YILMAZ, İsmail Güney : Bir Dakikalık Övgüler (şiir) (317)13
: Kırk (şiir) (320) 3
YILMAZ, Kerem : Ahtapot (şiir) (319)13
YILMAZ, Manolya : Beraberinde (şiir) (303)14
: Giz (şiir) (319)15
YILMAZ, Serkan : Doğum Günüm (şiir) (324)11
YÖRGÜÇ, Berke : "E mi Yavrucak" (şiir) (309)16
YÜNLÜEL, Reha : Rehaiku [08.07.2020] (313) 7
: Açılır Kapı Düşer Kilit Delikten Dilim Anahtar (şiir) (318) 5

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara
Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami – BURSA
E- Posta : akatalpa@hotmail.com
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

İsteyen herkes Akatalpa sitesinden kâğıt çıkışı alabilir.

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (**www.akatalpa.org**), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.